

GKG

Gemeentelijke Kolom Groningen

Samenwerkende gemeenten in de Veiligheidsregio Groningen

Handboek Noodbevoegdheden

Inhoudsopgave

1.	Noodbevoegdheden	3
2.	Juridisch kader	4
3.	Checklist gebruik noodbevoegdheden	8
4.	Noodbevelen	10
5.	Noodverordeningen	13
6.	Model noodbevelen en –verordeningen	15
6.1	Model noodbevel betoging	16
6.2	Model noodbevel blokkade	19
6.3	Model noodbevel ongeval met gevaarlijke stoffen	22
6.4	Model noodbevel risicovolle wedstrijd	24
6.5	Model noodbevel elektriciteitsuitval	27
6.6	Model verwijderingsbevel	29
6.7	Model noodverordening blokkade	31
6.8	Model noodverordening nucleair transport	34
6.9	Model noodverordening bomruiming / verwijdering explosieven	37
6.10	Model noodverordening evacuatie	40
6.11	Model bekrachtiging noodverordening	43
6.12	Model intrekking noodverordening	45
6.13	Model machtiging binnentreden van woningen ter uitvoering van noodverordeningen	47 47
6.14	Model noodverordening verbod zich in een (ramp)gebied op te houden	49 49
6.15	Model noodverordening ramptoerisme	51

1. Noodbevoegdheden

Inleiding In dit deel is het gebruik van de gemeentelijke noodbevoegdheden¹ beschreven.

Inhoud Dit deel behandelt de volgende onderwerpen:

Onderwerp	Zie hoofdstuk
Juridisch kader	2
Checklist gebruik noodbevoegdheden	3
Noodbevelen	4
Noodverordeningen	5
Model noodbevelen en –verordeningen	6

Versiebeheer

Documenteigenaar: Coördinerend functionaris
Organisatie: Gemeentelijke Kolom Groningen
Naam document: Handboek Noodbevoegdheden
Datum: 12 oktober 2016
Versie: 2.0
Status: Definitief

---

¹ De in dit draaiboek beschreven modellen zijn (deels) overgenomen uit de Handreiking Noodbevoegdheden van de VNG.

2. Juridisch kader

Noodbevel en -verordening

De gemeentelijke noodbevoegdheden (noodbevel en –verordening) zijn neergelegd in de artikelen 175 en 176 van de Gemeentewet. Zij geven de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio de bevoegdheid om in geval van (dreigende) ernstige wanordelijkheden of rampen maatregelen te treffen die hij noodzakelijk acht ter beperking van het gevaar of ter handhaving van de openbare orde.

Als een calamiteit het grondgebied van meer dan één gemeente treft is de voorzitter van de veiligheidsregio bevoegd (artikel 39 Wet veiligheidsregio's)², terwijl bij een louter lokale calamiteit de betreffende burgemeester bevoegd is.

Bij de noodverordeningen dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de verordeningen die de gemeenteraad kan vaststellen op grond van de artikelen 151b (aanwijzing veiligheidsrisicogebied), 151c (cameratoezicht), 154a (bestuurlijke ophouding) en de noodverordening op basis van artikel 176 Gemeentewet. Alleen artikel 176 Gemeentewet biedt de burgemeester bevoegdheden om algemeen verbindende voorschriften vast te stellen in geval van oproerige bewegingen, van andere ernstige wanordelijkheden of rampen, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

Het doel van de noodmaatregel moet het handhaven van de openbare orde of de beperking van gevaar zijn (de maatregelen mogen niet gericht zijn op criminaliteitsbestrijding). Ingevolge artikel 175 van de Gemeentewet heeft de burgemeester de bevoegdheid tot het geven van een bindende aanwijzing in een concrete situatie aan één of meerdere personen (**noodbevel**).

Ingevolge artikel 176 van de Gemeentewet heeft de burgemeester de bevoegdheid algemeen verbindende voorschriften uit te vaardigen (**noodverordening**).

---

² Ook als bijvoorbeeld van twee gemeenten één Fries of Drents is

Overzicht

In het onderstaande schema zijn de verschillen tussen de noodverordening en het noodbevel weergegeven:

Noodbevel (art. 175)	Noodverordening (art. 176)
<ul style="list-style-type: none"> - Gericht tot één of meerdere personen - Is uitgewerkt zodra het bevel is opgelegd - Wordt (indien mogelijk ook op schrift) medegedeeld aan degene(n) tot wie het bevel zich richt - Sanctie: artikel 184 Wetboek van Strafrecht (misdrijf) - Bestuursrechtelijke rechtsbescherming	<ul style="list-style-type: none"> - Algemeen verbindend voorschrift - Schept een blijvende rechtstoestand - Algemene bekendmaking op een door de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio te bepalen wijze <p>Sanctie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - artikel 443 Wetboek van Strafrecht (overtreding) - artikel 184 Wetboek van Strafrecht (bij opzettelijk niet volgen van de noodverordening) <p>Bestuurlijke controle:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bekrachtiging door de gemeenteraad - melding aan de CdK (tot aan de bekrachtiging door de gemeenteraad heeft de CdK de bevoegdheid om de noodverordening te schorsen).

Exclusieve bevoegdheden

De noodbevoegdheden zijn exclusieve bevoegdheden van de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio en mogen niet gedelegeerd of gemandateerd worden.

Ruime bevoegdheden

Kenmerkend voor beide bevoegdheden is dat van (hogere) wetgeving kan worden afgeweken, bij uitzondering van de Grondwet en verdragen. Dit betekent dat rechten uit bepalingen in beiden niet beperkt mogen worden, tenzij die bepalingen daar zelf in voorzien. In een aantal bepalingen uit de Grondwet en in de verdragsbepalingen is dat gebeurd. Hierdoor kunnen die grondrechten en de verdragsrechten beperkt worden bij noodmaatregel.

Het gaat om ingrijpende bevoegdheden, die de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio veel ruimte bieden om snel en slagvaardig op te treden in uitzonderlijke situaties.

Tegelijkertijd is juist vanwege deze ruimte terughoudendheid in het gebruik geboden. Uit oogpunt van rechtszekerheid en democratische legitimiteit verdienen gewone middelen, dat wil zeggen niet op gemeentelijk noodrecht gebaseerde maatregelen wordt gegrepen, zolang met gewone middelen kan worden volstaan.

De maatregelen mogen niet ingrijpender zijn dan in de gegeven situatie noodzakelijk is om de openbare orde te handhaven of het gevaar te beperken.

Gewone middelen

Bij gewone middelen kan worden gedacht aan toepassing van de artikelen 172-174a van de Gemeentewet (mogelijkheid voor burgemeester om maatregelen te nemen ter handhaving van de openbare orde of ernstige vrees daarvan) en de APV. Twee elementen zijn van belang:

1. In de rechtspraak wordt niet snel aangenomen dat wordt voldaan aan de inhoudelijke eisen die artikel 175 Gemeentewet stelt;
2. De bestuursrechter zal ingrijpen indien een minder vergaande bevoegdheid bestaat die tot een vergelijkbaar resultaat kan leiden. Het is derhalve van belang om voorafgaand aan het toepassen na te gaan welke bevoegdheden beschikbaar zijn en niet te snel te grijpen naar het zwaarste middel.

Inhoud noodmaatregel In de noodmaatregel dient zo nauwkeurig en concreet mogelijk te worden aangegeven welke feiten en omstandigheden daartoe aanleiding geven, tot wie de maatregel zich richt, aan welke verboden en geboden de geadresseerde zich dient te houden en binnen welk gebied de maatregel geldt.

Recht op binnentreden Een recht tot binnentreden kan niet aan de noodmaatregel worden ontleend in verband met het grondwettelijk beschermde huisrecht.
Wel is het mogelijk om in een verordening (gebaseerd op art. 149a van de Gemeentewet) aan personen die belast zijn met het toezicht op de naleving van een verordening de bevoegdheid toe te kennen in noodsituaties het huisrecht te beperken. De Algemene wet op het binnentreden blijft dan echter onverkort van toepassing.

Indien een dergelijke verordening is vastgesteld is er bij een concreet geval van binnentreden een schriftelijke machtiging door een daartoe bevoegd persoon of orgaan vereist (niet-strafrechtelijke onderwerpen: burgemeester). Dit is niet vereist ter voorkoming of bestrijding van een ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen.

Let op!!: Deze verordening dient vooraf (eenmalig) door de gemeenteraad te zijn vastgesteld. Een voorbeeld van de verordening is in hoofdstuk 6 opgenomen.

Inbreuk op de grondrechten Zoals opgemerkt kan de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio in noodbevelen en – verordeningen afwijken van hogere wetgeving, uitgezonderd de Grondwet en internationale verdragen.

Dit betekent dat indien de Grondwet zelf daartoe niet de mogelijkheid schept, er geen inbreuk kan worden gemaakt op grondrechten.

De volgende grondrechten mogen wel bij noodmaatregel worden beperkt (en niet verboden):

- vrijheid van godsdienst (artikel 6 Grondwet)
- vrijheid van meningsuiting (artikel 7 Grondwet)
- vrijheid van verspreiding (artikel 7 Grondwet)
- vrijheid van betoging (artikel 9 Grondwet)

De volgende grondrechten mogen niet bij noodmaatregel beperkt worden:

- recht op persoonlijke vrijheid (artikel 15 Grondwet)
- recht op privacy (artikel 10 Grondwet)
- huisrecht (artikel 12 Grondwet)

Indien de situatie het dringend noodzakelijk maakt dat er een bevel moet worden gegeven om de woning te verlaten (en evt. ramen en deuren open te laten), kan een beroep worden gedaan op het subjectieve noodrecht³.

Bij een gemeentegrensoverschrijdend incident gaan bevoegdheden van de burgemeester over naar de voorzitter van de veiligheidsregio. Dit geldt ook voor delen van de noodbevelbevoegdheid. Zie bijvoorbeeld de gezamenlijke noodverordeningen bij de brand in Moerdijk. Het kan dus voorkomen dat voor hetzelfde incident vanwege de verschillende bevoegdheden twee noodverordeningen komen. Bij de brand in Moerdijk heeft dat op een gegeven geleid tot een gezamenlijke noodverordening van de burgemeester en de voorzitter veiligheidsregio samen. Hierdoor kun je doublures en verschillen van uitleg en het missen van aansluiting van beide verordeningen voorkomen. Er blijft echter voor de burgemeester een andere vormprocedure gelden dan voor de voorzitter veiligheidsregio. *Een noodverordening van de voorzitter veiligheidsregio hoeft bijvoorbeeld niet te worden aangeboden aan de CdK en bekrachtigd te worden door de gemeenteraad.*

---

³ zie het rapport "Het gebruik van gemeentelijke noodbevoegdheden", Zwolle, 1994, blz 162; zie ook hierover No 24-05-1988, Gst 6860 1988.

3. Checklist gebruik noodbevoegdheden

Checklist

In het onderstaande is een checklist voor het gebruik van gemeentelijke noodbevoegdheden weergegeven.

Vereisten noodbevoegdheid	Uitleg
Er is sprake van een noodsituatie	Een omstandigheid genoemd in de Gemeentewet artikel 175, lid 1 moet zich voordoen: <ul style="list-style-type: none"> - een oproerige beweging; - andere ernstige wanordelijkheden; - rampen of crisis; - dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.
Legitimiteit: De maatregel is, blijkens onderbouwing, nodig om die noodsituatie te beëindigen	Geen strijd met Grondwet (recht op privacy, huisrecht en persoonlijke vrijheid) internationale verdragen EVRM (recht op bewegingsvrijheid), algemene rechtsbeginselen, Indien inbreuk wordt gemaakt op rechtsbeginselen gaat het dan om een gerechtvaardigde inbreuk? Vrijheidsbeperking en bewegingsvrijheid
Er is voldaan aan het subsidiariteitsbeginsel	De gewone middelen en instrumenten (Gemeentewet art.172-1`74a, Wet openbare manifestaties, Wegenverkeerswet en APV) zijn ontoereikend om de openbare orde te handhaven/ gevaar te beperken. Definieer van tevoren de gewone middelen en instrumenten.
Er is voldaan aan het proportionaliteitsbeginsel	De maatregelen zijn niet ingrijpender dan strikt noodzakelijk Artikel 175, lid 2 De burgemeester laat tot maatregelen van geweld niet overgaan dan na het doen van de nodige waarschuwing.
Als het om een langer durende situatie gaat, die een maatregel vergt voor een grotere groep mensen, ligt een noodverordening voor de hand.	Bij andere calamiteiten verdient een noodbevel in principe de voorkeur.
De grondslag is vermeld	Artikel 175 of artikel 176 van de Gemeentewet is vermeld
De inhoud is duidelijk en concreet	Voeg een gebiedskaart toe. Bepaal met de operationele diensten het gebied. Maak dit zo klein mogelijk.
Bezwaar en beroep	<ul style="list-style-type: none"> - Vermeld of het mogelijk is om bezwaar te maken of in beroep te gaan. - Vermeld bij welk orgaan binnen welke termijn bezwaar kan worden aangetekend.

Er is geen of een gerechtvaardigde inbreuk op grondrechten/verdragsrechten gemaakt	<ul style="list-style-type: none"> - Check welke bevoegdheden er al zijn op basis van de APV - Hou rekening met andere bevelsbevoegdheden van de burgemeester Hoofdstuk XI Gemeentewet. Misschien zijn die meer geschikt.
Ondertekening	<p>Check wie er bevoegd is/zijn om te tekenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Burgemeester en/of voorzitter Veiligheidsregio
De maatregel is deugdelijk bekendgemaakt	<p>Het <u>noodbevel</u> is voor zover dit praktisch mogelijk is aan degene(n) tot wie het zich richt uitgereikt (bezwaar en beroep mogelijk, inclusief v.v.). Let erop dat een noodbevel uitgereikt cq. overhandigd moet worden > bevel kan mondeling worden gegeven en achteraf op schrift worden overhandigd.</p> <p>De <u>noodverordening</u> wordt algemeen bekendgemaakt via internet en moet aangeplakt worden. Voeg eventueel een voorbeeld toe van een toelichting in 'gewone mensen taal' over wat een noodverordening / noodbevel eigenlijk is. Leg uit hoe je een verordening / bevel bekend kunt maken.</p> <p>Wees je er van bewust dat er iets op internet geplaatst moet kunnen worden en dat het aangeplakt moet worden. (Dit soort zaken moeten allemaal buiten kantooruren geregeld kunnen worden).</p>
Inzet en handhaving	<ul style="list-style-type: none"> - Zorg voor een goede uitleg aan de operationele diensten (politie) over de bedoeling van de noodverordening en hoe dit gehandhaafd dit te worden (briefing) - Zorg ervoor dat de operationele diensten kennis hebben van de inhoud
De noodverordening is ter bekrachtiging in de eerstvolgende vergadering aan de gemeenteraad gezonden	<p>Als die bekrachtiging niet plaatsvindt, is de verordening tweede dag daarna (na de eerstvolgende raadsvergadering) vervallen, tenzij de burgemeester tegen die niet-bekrachtiging met succes in beroep is gegaan bij de CdK, artikel 176 lid 3 en lid 4 Gemeentewet.</p>
De noodverordening is ter kennisname aan de CdK en het hoofd van het parket	<ul style="list-style-type: none"> - Check de ontvangst door de CdK en HoVJ - De commissaris kan de werking van de voorschriften opschorten zolang zij niet bekrachtigd zijn. - Het opschorten stuit onmiddellijk de werking van de voorschriften.
Zodra de noodsituatie zich, blijkens onderbouwing, niet meer voordoet trekt de burgemeester/ regiovoorzitter de noodverordening in. Van die intrekking ontvangen de gemeenteraad, de CdK en het hoofd van het parket een kopie.	<ul style="list-style-type: none"> - Check de ontvangst door de CdK en HoVJ - Een noodverordening vervalt ook als de CdK de verordening opschort zolang zij niet bekrachtigd is. De opschorting stuit onmiddellijk de werking van de verordening, artikel 176 lid 6 Gemeentewet.

4. Noodbevelen

Inhoud	De inhoud van het noodbevel moet worden <u>toegesneden op de concrete situatie</u>. Model noodbevelen zijn in hoofdstuk 6 opgenomen.
Betoging	<p>Dit model is te gebruiken voor situaties dat verschillende groepen van betogers uit elkaar gehouden moeten worden of een verbod tot het houden van een betoging wordt genegeerd. Een verbod van een betoging of het stellen van nadere voorschriften aan een betoging dient op grond van de Wet Openbare Manifestaties te gebeuren.</p> <p>De bevoegdheid tot het geven van een verbod en het stellen van nadere voorwaarden kan alleen worden aangewend ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. Dit laatste is niet gelijk aan het verstoren van de openbare orde. 'Verstoring van de openbare orde' is immers een ruim begrip en zou daardoor te gemakkelijk tot beperking van het (grond)recht van betoging kunnen leiden.</p> <p><u>Let op:</u></p> <p>Zorg er voor om na uitreiking van een bevel een proces-verbaal op ambtseed op te maken.</p>
Blokkade	<p>Bij een blokkade dient allereerst te worden nagegaan of de WOM van toepassing is. Het is niet altijd meteen duidelijk is of een actie onder de WOM valt of niet. Wanneer een actie primair tot doel heeft het verkeer te ontwrichten kan worden aangenomen dat niet het uitdragen van een mening het hoofddoel is en is de WOM niet van toepassing. Tevens dient te worden nagegaan of het hanteren van een samenscholingsverbod een oplossing biedt.</p> <p>Dit model is te gebruiken indien men plotseling wordt geconfronteerd met een demonstratieve actie bestaande uit een blokkade of het anderszins hinderen van het verkeer, waarvan de omvang niet grootschalig is of nog niet aanstonds duidelijk is. Te denken valt bijvoorbeeld aan een schippersblokkade, een demonstratieve optocht met taxi's, het storten van landbouwproducten op de weg. Verderop is een model verordening blokkades opgenomen die meer gedetailleerde voorschriften bevat.</p>

**Ongeval met
gevaarlijke
stoffen**

In geval van een ongeval met gevaarlijke stoffen geldt in het algemeen het advies: ga naar binnen en sluit ramen en deuren. Het in het model opgenomen bevel om zich uit een nader omschreven gebied te verwijderen richt zich tot een ieder die zich in dat gebied op de openbare weg bevindt, behoudens de bewoners van de in het gebied gelegen woningen en de gebruikers van de in het gebied gelegen gebouwen. Door de zinsnede 'op de openbare weg' wordt de geadresseerde de keuze gelaten zich uit het aangegeven gebied te verwijderen dan wel zich aan de omschrijving van het bevel te onttrekken door zich bijvoorbeeld in een voor het publiek toegankelijk gebouw te begeven of toegang te verzoeken tot een particuliere woning.

Met betrekking tot het bevel aan de bewoners van de in het gebied gelegen woningen en de gebruikers van de in het gebied gelegen gebouwen om zich gedurende een bepaalde tijd in hun woning of gebouw op te houden is het van belang of hier het recht op bewegingsvrijheid of het recht op persoonlijke vrijheid in het geding is. Het recht op bewegingsvrijheid kan door middel van een noodmaatregel worden beperkt, het recht op persoonlijke vrijheid niet.

De verplichting om zich gedurende een beperkte tijd in een gebouw op te houden zonder dat er sprake is van opsluiting en waarbij contact met de buitenwereld mogelijk blijft valt onder beperking van de bewegingsvrijheid.

Niet altijd is op voorhand duidelijk of er gevaarlijke stoffen zijn vrijgekomen. Een bevestiging daarvan komt veelal later. Dit bevel is derhalve ook geschikt om te voorkomen dat de gezondheid van burgers in gevaar komt. Artikel 175 Gemeentewet biedt ook daarvoor een rechtsbasis.

**Risicovolle
voetbal-
wedstrijden**

Voor gemeenten die regelmatig te maken hebben met risicovolle voetbalwedstrijden is in beginsel de raadsverordening de aangewezen weg om deze gebeurtenissen te reguleren. Daarin kunnen onder meer worden geregeld de verplichting voor bezoekende supporters om gebruik te maken van georganiseerd vervoer en een verwijderingsmogelijkheid uit de gemeente of het ontzeggen van toegang tot de gemeente.

Dit model is enkel te gebruiken voor het weren dan wel verwijderen uit de gemeente van supporters zonder geldig toegangsbewijs en voor het verplichten tot het volgen van een aangegeven route van supporters met een geldig toegangsbewijs. In het model is er rekening mee gehouden dat supporters van de bezoekende club inwoner van de eigen gemeente kunnen zijn en dat supporters van de thuisclub ook uit andere gemeenten afkomstig kunnen zijn.

Verwijderingsbevel Van een verwijderingsbevel op grond van artikel 175 Gemeentewet kan enkel gebruik worden gemaakt indien de APV geen verwijderingsbevoegdheid bevat. De meeste APV's kennen een dergelijke bevoegdheid tegenwoordig wel. hetgeen ertoe leidt dat artikel 175 Gemeentewet niet kan worden toegepast. Dit is alleen anders indien de APV-bevoegdheid zodanige beperkingen kent dat deze geen effectief middel is. Dit dient wel gemotiveerd te worden.

Het verdient aanbeveling een bevel op basis van een noodbevel op grond van artikel 175 van de Gemeentewet op schrift uit te reiken aan degenen tot wie het zich richt, zodra dit praktisch mogelijk is. Het is overigens niet noodzakelijk dat de naam en overige gegevens van degene tot wie het bevel zich richt in het bevel worden vermeld.

Het hier opgenomen bevel gaat uit van een voldoende mandaat om een bevel uit te vaardigen. Dat dient in het besluit van de burgemeester voldoende duidelijk te zijn opgenomen. Denkbaar is dat de aard van de bevoegdheid zich verzet tegen een dergelijke mandaatverlening, maar daarover ontbreekt thans nog rechtspraak.

De Afdeling bestuursrechtspraak heeft geoordeeld in een uitspraak van 4 mei 2011, 201008519 dat de belanghebbende ingevolge artikel 4:8 Awb gehoord dient te worden, tenzij een van de uitzonderingsgronden van toepassing zijn. Indien er een hoorplicht zou gelden en deze is geschonden, kan deze in bezwaar worden gerepareerd door belanghebbende te horen. In dezelfde uitspraak oordeelde de Afdeling bestuursrechtspraak dat een verwijderingsbevel geen 'criminal charge' is, maar een preventieve maatregel om een verdergaande verstoring van de openbare orde in het overlastgebied tegen te gaan.

Let op:

De inhoud van het verwijderingsbevel moet zijn toegesneden op de concrete situatie individualiseerbaar zijn;

Zorg er voor om na uitreiking van een verwijderingsbevel een proces-verbaal op ambtseed op te maken, zie ABRvS 19 december 2007, 200704356/1.

Elektriciteit-uitval

Een noodbevel in verband met uitval van de elektriciteit zal zelden gebruikt worden gelet op de betrouwbaarheid van de moderne energievoorzieningen. Nochtans is niet uit te sluiten dat wanordelijkheden ontstaan bij een langere uitval van de elektriciteit. De werkingsduur van dit noodbevel, dient net als andere bevelen van korte duur te zijn, aangezien anders een noodverordening aangewezen zou zijn.

---

5. Noodverordeningen

Inhoud	<p>De inhoud van de noodverordening moet worden toegesneden op de concrete situatie. Model noodverordeningen zijn in hoofdstuk 5 opgenomen.</p>
Blokkade/ Nucleair transport	<p>Blokkades kunnen voorkomen bij diverse omstandigheden. Gedacht kan worden aan een blokkade om een omstreden bomenkap te voorkomen (zie gemeente Oosterhout in november 2011) of het omstreden transport van een Orka (Orka Morgan te Harderwijk). Gelet op de grote diversiteit is aangewezen om de inhoud van de verordening zoveel mogelijk toesnijden op de concrete situatie. De omschrijving hiervan is niet altijd eenvoudig. Een aanduiding met doelstelling lijkt voldoende.</p> <p>Bij een blokkade dient allereerst te worden nagegaan of de Wet Openbare Manifestaties van toepassing is. Het is niet altijd duidelijk of een actie onder de WOM valt of niet. Wanneer echter een actie primair tot doel heeft het verkeer op de openbare weg of openbaar vaarwater of het treinverkeer te ontwrichten dan kan worden aangenomen dat niet het uitdragen van een mening het hoofddoel is en is de WOM niet van toepassing. Er is sprake van een openbare manifestatie wanneer er meerdere personen zijn die in het openbaar een mening uiten en waarbij het uiten van deze mening centraal staat. Tevens dient te worden nagegaan of toepassing van het samenscholingsverbod een oplossing biedt. Zie voorts de opmerkingen bij het model noodbevel blokkade.</p>
Bomruiming	<p>Deze verordening bevat de bepaling dat bewoners binnen een bepaald gebied hun woningen dienen te verlaten en ramen en deuren moeten laten openstaan. Voor deze beperking van het grondwettelijk beschermde recht op de privacy bestaat hiervoor geen wettelijke grondslag. Indien dit als voorschrift en niet als advies wordt gegeven, zoals in dit model, is er sprake van toepassing van ongeschreven subjectief noodrecht. De situatie is bij bomruiming dan ook zo uitzonderlijk dat zo'n advies in plaats van een voorschrift onverantwoord is. Dit rechtvaardigt overschrijding van het objectieve noodrecht.</p>
Evacuatie	<p>Deze verordening is bedoeld voor situaties waarin een groter gebied ontruimd moet worden dan bijvoorbeeld bij de demontage van een vliegtuigbom het geval is; te denken valt onder meer aan wateroverlast of een duinbrand. De ontruiming zal zich tevens over een langere periode uitstrekken en treft een gebied met enige omvang. De evacuatie zal derhalve veelal ook veel mensen betreffen. In verband met de duur en evacuatie is een ontheffingenbeleid opgenomen, dit om het mogelijk te maken om mensen in het gebied toe te laten indien dit noodzakelijk is. Tevens bevat de verordening de verplichting voor de evacués om zich in een daartoe aangewezen opvangcentrum te laten registreren. Daarbij dient men zich te realiseren dat deze verplichting niet geldt voor degenen die reeds eerder vrijwillig zijn vertrokken. De verordening bevat (impliciet) de bepaling dat bewoners in het bedreigde gebied hun woningen dienen te verlaten. Hiermee wordt het in artikel 10 van de Grondwet beschermde recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (privacy) aangetast. Artikel 10 van de Grondwet bevat wel de mogelijkheid om inbreuk te maken op dit recht bij of krachtens de wet. Onderhavige verordening dient in deze sleutel te worden geplaatst met dien verstande dat grote zorgvuldigheid in acht dient te worden genomen.</p>

Voorkoming ramp-toerisme Ten behoeve van de openbare orde kan het noodzakelijk zijn om te voorkomen dat personen niet naar een gemeente komen nadat zich een ramp heeft voorgedaan (ramptoeerisme). Deze verordening heeft alleen betrekking op diegenen die niet woonachtig zijn in de betreffende gemeente. Deze verordening voorkomt dus **niet** dat inwoners van de betreffende gemeente het rampgebied bezoeken. Verwezen zij naar de Verordening verbod ophouden rampgebied die ook betrekking heeft op inwoners van de gemeente zelf. Aangezien de ramp en de gevolgen ervan geruime tijd kunnen duren, is een ontheffingenstelsel opgenomen.

Ophouden (ramp)gebied In geval van een ramp leert de ervaring dat velen het rampgebied willen bezoeken. Dit kan problemen veroorzaken bij het bestrijden van de ramp, doch ook op andere terreinen. Zo kan de verkeersveiligheid in het gedrang komen. Om deze reden kent deze verordening een ruime werking toe aan het begrip rampgebied. Daaronder wordt tevens begrepen de toevoerwegen en nabijgelegen terreinen. Een voorbeeld biedt de brand bij het chemiebedrijf Chemie-Pack op het grondgebied van de gemeente Moerdijk, waarbij voorkomen is dat belangstellenden massaal op de toegangswegen zouden parkeren om de brand te bekijken. Het gaat hierbij in het bijzonder om het treffen van maatregelen om mensen die niet rechtstreeks bij de ramp betrokken zijn, zoals voorbijgangers, winkelpersoneel, ramptoeeristen etc., uit het (ramp)gebied te (doen) verwijderen c.q. ontruimen. Deze verordening is bedoeld voor situaties waarin een (ramp)gebied ontruimd moet worden (en blijven gedurende een bepaalde periode). Die situatie heeft zich ten tijde van de vuurwerkrampp van 13 mei 2000 in Enschede en de brand bij Chemie-Pack te Moerdijk gedurende een langere periode voorgedaan. Gedurende die periode is de noodverordening, voor wat betreft de afgrenzing van het niet te betreden gebied, regelmatig aangepast. De verordening bevat (impliciet) de bepaling dat bewoners in het gebied hun woningen dienen te verlaten. In verband met het grondwettelijk beschermde recht op privacy bestaat hiervoor geen deugdelijke wettelijke grondslag. Niettemin kan de situatie dringend vereisen dat een dergelijk voorschrift wordt gegeven. Er zou dan sprake kunnen zijn van subjectief noodrecht (zie het rapport "Het gebruik van gemeentelijke noodbevoegdheden", Zwolle, 1994, blz. 162; zie ook hierover No 24-05-1988, Gst 6860 1988, 5).

Bekrachtiging nood-verordening De noodverordening dient ter bekrachtiging in de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad worden aangeboden. Als die bekrachtiging niet plaatsvindt, is de verordening tweede dag daarna vervallen, tenzij de burgemeester tegen die niet-bekrachtiging met succes in beroep is gegaan bij de CdK, artikel 176 lid 3 en lid 4 Gemeentewet.

Intrekking nood-verordening De noodverordening kan op de volgende wijzen ophouden te gelden. De raad kan in de eerstvolgende vergadering na het vaststellen door de burgemeester van de verordening besluiten deze niet te bekrachtigen en de burgemeester gaat daartegen niet in beroep bij de commissaris van de Koning. De commissaris van de Koning kan de voorschriften schorsen zolang zij niet bekrachtigd zijn. De schorsing stuit onmiddellijk de werking van de voorschriften. De burgemeester besluit tot de voorschriften in te trekken wegens normalisering van de omstandigheden. Dit besluit dient het besluit zo spoedig mogelijk ter kennis te worden gebracht van de gemeenteraad, de commissaris van de Koning en de hoofdofficier van justitie.

---

6. Model noodbevelen en –verordeningen

Inhoud

Inhoud	Zie hoofdstuk
Model noodbevel Betoging	6.1
Model noodbevel Blokkade	6.2
Model noodbevel Ongeval met gevaarlijke stoffen	6.3
Model noodbevel Risicovolle voetbalwedstrijd	6.4
Model noodbevel Elektriciteitsuitval	6.5
Model verwijderingsbevel	6.6
Model noodverordening Blokkade	6.7
Model nucleair transport	6.8
Model noodverordening Bomruiming/verwijdering explosieven	6.9
Model noodverordening Evacuatie	6.10
Model bekrachtiging noodverordening	6.11
Model intrekking noodverordening	6.12
Modelverordening binnentreden ter uitvoering noodverordeningen	6.13
Modelverordening zich in het gebied op te houden	6.14
Modelverordening voorkoming ramptoerisme	6.15

6.1 Model noodbevel betoging

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor een noodbevel 'betoging'.

Dit model is te gebruiken voor situaties dat verschillende groepen van betogers uit elkaar gehouden moeten worden of een verbod tot het houden van een betoging wordt genegeerd. Een verbod van een betoging of het stellen van nadere voorschriften aan een betoging dient op grond van de Wet Openbare Manifestaties te gebeuren.

De bevoegdheid tot het geven van een verbod en het stellen van nadere voorwaarden kan alleen worden aangewend ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. Dit laatste is niet gelijk aan het verstoren van de openbare orde. 'Verstoring van de openbare orde' is immers een ruim begrip en zou daardoor te gemakkelijk tot beperking van het (grond)recht van betoging kunnen leiden.

Let op:

Zorg er voor om na uitreiking van een bevel een proces-verbaal op ambtseed op te maken.

Toelichting voor gebruik:

Dit model niet cumulatief te gebruiken → nagaan welke overwegingen van toepassing zijn.

De inhoud zoveel mogelijk toesnijden op de concrete situatie.

Noodbevel betoging

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>:

Overwegende

- dat op <datum> tussen <xx.xx> uur en <xx.xx> uur er een op grond van de Wet op de Openbare Manifestaties aangemelde betoging van <naam groepering> in de gemeente <naam gemeente> zal plaatsvinden;
- dat de deelnemers aan deze twee betogingen mogelijk met elkaar in conflict komen, hetgeen blijkt uit <nader toelichten>;
- dat <hij/zij> op grond van artikel 5 van de Wet op de Openbare Manifestaties een betoging van <naam groepering> in de gemeente <naam gemeente> op <datum> verboden heeft;
- dat anderen dan deelnemers van deze twee betogingen met de deelnemers van de betogingen in conflict kunnen komen;
- dat hem (uit ambtsberichten) is gebleken dat een groep betogers onderweg is met de bedoeling de openbare orde te verstoren;
- dat deze dreiging inmiddels een dusdanig karakter heeft aangenomen dat van ernstige vrees voor ernstige wanordelijkheden en/of oproerige bewegingen zoals
- bedoeld in artikel 175, eerste lid, Gemeentewet, alsmede verstoring van de openbare orde moet worden gesproken. Onder "ernstige verstoring" wordt in dit verband verstaan: er is vrees dat betogers en tegenbetogers met elkaar dan wel de politie in conflict raken, dan wel dat betogers of tegenbetogers vernielingen zullen aanrichten, dan wel het openbare leven in de gemeente <naam kern/ wijk/ gemeente> in ernstige mate zullen verstoren dan wel onmogelijk maken;
- dat hem (uit ambtsberichten) is gebleken is dat deze betogers aanwijzingen van de politie, gegeven in het belang van de openbare orde en de verkeersveiligheid, negeren;
- dat ter handhaving van de openbare orde of beperking van het gevaar het navolgende bevel nodig wordt geacht;

Gelet op

Artikel 175 van de Gemeentewet;

BEVEELT

1. al degenen die kennelijk behoren tot de groep waarvoor een betoging is aangemeld en dat bijvoorbeeld door kleding, uitrusting, gedragingen of anderszins kenbaar maken en ruimschoots voor dan wel na het tijdstip van de toegestane betoging zich in <naam kern/ wijk/ gemeente> bevinden, alsmede op één of andere wijze de openbare orde verstoren of dreigen te verstoren zijn verplicht zich op eerste aanzegging van de politie verwijderd te houden dan wel te verwijderen uit de gemeente <naam gemeente> op <datum> van <xx.xx> uur tot <xx.xx> uur.
2. al degenen die kennelijk behoren tot de groep waarvoor een betoging is verboden en dat bijvoorbeeld door kleding, uitrusting, gedragingen of anderszins kenbaar maken zijn verplicht zich op eerste aanzegging van de politie verwijderd te houden dan wel te verwijderen uit de <naam gemeente> op <datum> van <xx.xx> uur tot <xx.xx> uur.
3. Gelast de politie de naleving van dit bevel, met inachtneming van de in de artikelen 2 en 8 van de Politiewet 1994, te effectueren en daartoe de nodige maatregelen te nemen na betrokkenen vooraf te hebben gewaarschuwd.

Het niet nakomen van dit bevel is strafbaar gesteld in artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht.

<Naam gemeente, datum>

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>.

Tegen dit besluit kan een belanghebbende binnen zes weken na verzenddatum/uitreiking bezwaar maken bij de burgemeester van de gemeente <naam gemeente>, <postadres gemeente>. Hiervoor dient een bezwaarschrift te worden ingediend dat naam en adres, dagtekening, kenmerk of omschrijving van het besluit en de gronden van het bezwaar moet bevatten. Een kopie van het besluit waartegen het bezwaar zich richt moet worden meegezonden. Als u een bezwaarschrift indient, kunt u, indien u een spoedeisend belang heeft, tevens een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de voorzieningenrechter van de sector bestuursrecht van de Rechtbank Noord-Nederland Het adres is: Postbus 150 9700 AD Groningen Voor de inhoud van dit verzoek gelden dezelfde eisen als voor het indienen van het bezwaarschrift.

6.2 Model noodbevel blokkade

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor een noodbevel 'blokkade'. Bij een blokkade dient allereerst te worden nagegaan of de WOM van toepassing is. Het is niet altijd meteen duidelijk is of een actie onder de WOM valt of niet. Wanneer een actie primair tot doel heeft het verkeer te ontwrichten kan worden aangenomen dat niet het uitdragen van een mening het hoofddoel is en is de WOM niet van toepassing. Tevens dient te worden nagegaan of het hanteren van een samenscholingsverbod een oplossing biedt. Dit model is te gebruiken indien men plotseling wordt geconfronteerd met een demonstratieve actie bestaande uit een blokkade of het anderszins hinderen van het verkeer, waarvan de omvang niet grootschalig is of nog niet aanstonds duidelijk is. Te denken valt bijvoorbeeld aan een schippersblokkade, een demonstratieve optocht met taxi's, het storten van landbouwproducten op de weg. Verderop is een model verordening blokkades opgenomen die meer gedetailleerde voorschriften bevat.

Toelichting voor gebruik:

Dit document niet cumulatief te gebruiken → nagaan welke overwegingen van toepassing zijn.

De inhoud zoveel mogelijk toesnijden op de concrete situatie.

Noodbevel blokkade

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>:

Overwegende

- dat een demonstratieve actie gehouden wordt door <naam groepering> in de gemeente <naam gemeente> op <datum> bestaande uit het blokkeren van <nadere plaatsaanduiding> of anderszins beletten van de vrije toegang <nadere plaatsaanduiding>;
- dat het blokkeren of anderszins beletten van de vrije doorgang van wegen/waterwegen/spoorwegen lijdt tot een onbeheersbaar verkeersinfarct/ernstige ontregeling van het maatschappelijk leven/ernstige verstoring van de openbare orde; dat bij hem ernstige vrees is ontstaan voor ernstige wanordelijkheden en/of oproerige bewegingen zoals bedoeld in artikel 175 lid 1 Gemeentewet, alsmede hevige confrontaties tussen de actievoerders en anderen/dat hevige confrontaties plaatsvinden tussen de actievoerders en anderen;
- dat door het blokkeren of anderszins beletten van de vrije doorgang de hulpverleningsdiensten ernstig in hun werkzaamheden worden belemmerd en dat belangrijke maatschappelijke voorzieningen onbereikbaar zijn;
- dat ter handhaving van de openbare orde of beperking van het gevaar het navolgende bevel nodig wordt geacht;

Gelet op

Artikel 175 van de Gemeentewet;

BEVEELT

1. een ieder die zich met <benoem voer- of vaartuig / voorwerpen / stoffen / goederenvervoer of – vaartuig> (bijv. landbouwvoertuigen/taxi's/binnenvaartschepen/vrachtauto's) begeeft op/ bevindt op de <openbare weg / openbare vaarwegen> in de gemeente met het kennelijk doel deel te nemen aan een demonstratieve actie, dan wel feitelijk daaraan deelneemt, zich op eerste aanzegging van de politie onmiddellijk van het grondgebied van de gemeente te verwijderen, of – voor zover het inwoners van de gemeente betreft – feitelijk een einde te maken aan de demonstratieve actie en zich van de plaats van de actie te verwijderen.
2. een ieder die op enigerlei wijze de vrije doorgang en veiligheid van het verkeer op de openbare weg/vaarwegen/spoorwegen/spoorwegovergangen belet, hindert, in gevaar brengt en/of vertraagt - ook indien het gebruik van de weg/vaarweg/spoorweg op zichzelf niet in strijd is met wettelijke regels voor het gebruik van de weg/vaarweg/spoorweg - zich op eerste aanzegging van de politie onmiddellijk te verwijderen met inachtneming van de door de politie gegeven aanwijzingen en met medeneming van zijn voertuig/vaartuig en voorwerpen, stoffen en goederen; voertuigen/vaartuigen/voorwerpen, stoffen en goederen die door hun gebruik de vrijheid van het verkeer belemmeren en/of de veiligheid van het verkeer in gevaar brengen dan wel worden meegevoerd met het kennelijk doel het verkeer te belemmeren en de veiligheid van het verkeer in gevaar te brengen kunnen door de politie op elk moment voor risico en op kosten van de zakelijk en/of persoonlijke rechthebbende(n) in beslag worden genomen;
3. een ieder die deelneemt aan of aanwezig is bij een demonstratieve actie op eerste aanwijzing van een ambtenaar van politie zich terstond op de door de politie aangegeven wijze in de door de politie aangegeven richting te begeven, dan wel zich van het grondgebied van de gemeente <naam gemeente> te verwijderen.
4. een ieder die zich blijkens gedrag, kleding, uitingen of andere feiten en omstandigheden manifesteert als deelnemer aan een demonstratieve actie zich in persoon en of met zijn voertuig/vaartuig te begeven op de door de politie aangewezen route. Een ieder die zich met het kennelijke doel deel te nemen aan een demonstratieve actie op het grondgebied van de gemeente <naam gemeente> bevindt dan wel feitelijk daaraan deelneemt, op eerste aanzegging van de politie onmiddellijk het gemeentelijk grondgebied te verlaten of voor zover het inwoners van de gemeente <naam gemeente> betreft feitelijk een einde te maken aan de actie en zich van de plaats van de actie te verwijderen.
5. Gelast de politie de naleving van dit bevel, met inachtneming van de artikelen 2 en 8 van de Politiewet 1994, te effectueren en daartoe de nodige maatregelen te nemen na betrokkenen vooraf te hebben gewaarschuwd.

6. Dit bevel is geldig tot **<datum en tijdstip>** dan wel tot een nader door de burgemeester vast te stellen tijdstip.

Het niet nakomen van dit bevel is strafbaar gesteld in artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht.

<Naam gemeente, datum en tijdstip>

De burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**.

*Tegen dit besluit kan een belanghebbende binnen zes weken na verzenddatum/uitreiking bezwaar maken bij de burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**, **<postadres gemeente>**. Hiervoor dient een bezwaarschrift te worden ingediend dat naam en adres, dagtekening, kenmerk of omschrijving van het besluit en de gronden van het bezwaar moet bevatten. Een kopie van het besluit waartegen het bezwaar zich richt moet worden meegezonden. Als u een bezwaarschrift indient, kunt u, indien u een spoedeisend belang heeft, tevens een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de voorzieningenrechter van de sector bestuursrecht van de Rechtbank Noord-Nederland Het adres is: Postbus 150 9700 AD Groningen. Voor de inhoud van dit verzoek gelden dezelfde eisen als voor het indienen van het bezwaarschrift.*

6.3 Model noodbevel ongeval met gevaarlijke stoffen

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor een noodbevel 'ongeval met gevaarlijke stoffen'.

In geval van een ongeval met gevaarlijke stoffen geldt in het algemeen het advies: ga naar binnen en sluit ramen en deuren. Het in het model opgenomen bevel om zich uit een nader omschreven gebied te verwijderen richt zich tot een ieder die zich in dat gebied op de openbare weg bevindt, behoudens de bewoners van de in het gebied gelegen woningen en de gebruikers van de in het gebied gelegen gebouwen. Door de zinsnede 'op de openbare weg' wordt de geadresseerde de keuze gelaten zich uit het aangegeven gebied te verwijderen dan wel zich aan de omschrijving van het bevel te onttrekken door zich bijvoorbeeld in een voor het publiek toegankelijk gebouw te begeven of toegang te verzoeken tot een particuliere woning.

Met betrekking tot het bevel aan de bewoners van de in het gebied gelegen woningen en de gebruikers van de in het gebied gelegen gebouwen om zich gedurende een bepaalde tijd in hun woning of gebouw op te houden is het van belang of hier het recht op bewegingsvrijheid of het recht op persoonlijke vrijheid in het geding is. Het recht op bewegingsvrijheid kan door middel van een noodmaatregel worden beperkt, het recht op persoonlijke vrijheid niet.

De verplichting om zich gedurende een beperkte tijd in een gebouw op te houden zonder dat er sprake is van opsluiting en waarbij contact met de buitenwereld mogelijk blijft valt onder beperking van de bewegingsvrijheid.

Niet altijd is op voorhand duidelijk of er gevaarlijke stoffen zijn vrijgekomen. Een bevestiging daarvan komt veelal later. Dit bevel is derhalve ook geschikt om te voorkomen dat de gezondheid van burgers in gevaar komt. Artikel 175 Gemeentewet biedt ook daarvoor een rechtsbasis.

Toelichting voor gebruik:

De inhoud zoveel mogelijk toesnijden op de concrete situatie.

Noodbevel ongeval met gevaarlijke stoffen

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>:

Overwegende

- dat zich op <datum> omstreeks <xx.xx> uur een ongeval met <omschrijving ongeval> in <naam straat> te <naam kern/ gemeente> heeft voorgedaan;
- dat ten gevolge hiervan <omschrijving gevaarlijke stof> in de lucht is gekomen / dat gevreesd moet worden dat hierdoor <omschrijving gevaarlijke stof> in de lucht komt;
- dat deze dreiging een dusdanig karakter heeft aangenomen dat van vrees voor ernstige wanordelijkheden en/of van rampen of zware ongevallen zoals bedoeld in artikel 175 lid 1 Gemeentewet gesproken moet worden;
- dat hierdoor het leven en de gezondheid van personen die zich in <aanduiding deel van de gemeente waar de dreiging zich voordoet> bevinden ernstig wordt bedreigd;
- dat ter handhaving op de openbare orde of beperking van het gevaar het navolgende bevel nodig wordt geacht;

Gelet op

Artikel 175 van de Gemeentewet;

BEVEELT

1. een ieder die zich binnen het op de bij dit bevel behorende kaart aangemerkte risicogebied op de openbare weg bevindt zich op eerste aanzegging van een ambtenaar van de politie of brandweer uit dit gebied te verwijderen, behoudens de bewoners van de in dit gebied gelegen woningen en de gebruikers van in dit gebied gelegen gebouwen.
2. een ieder zich verwijderd te houden van het op de bij dit bevel behorende kaart aangemerkte risicogebied tot een nader door de burgemeester bekend te maken tijdstip, behoudens de bewoners van de in het gebied gelegen woningen en de gebruikers van de in het gebied gelegen gebouwen.
3. de bewoners van de binnen het op de bij dit bevel behorende kaart aangemerkte gebied gelegen woningen alsmede de gebruikers van de in dit gebied gelegen gebouwen, voor zover zij zich in het hiervoor bedoelde gebied bevinden, ramen en deuren te sluiten en gesloten te houden en zich in hun woning of gebouw op te houden tot een nader door de burgemeester bekend te maken tijdstip, dan wel gehoor te geven aan hetgeen in artikel 1 is bepaald.
4. Het niet nakomen van dit bevel is strafbaar gesteld in artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht.

<Naam gemeente, datum tijdstip>

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>.

Tegen dit besluit kan een belanghebbende binnen zes weken na verzenddatum/uitreiking bezwaar maken bij de burgemeester van de gemeente <naam gemeente>, <postadres gemeente>. Hiervoor dient een bezwaarschrift te worden ingediend dat naam en adres, dagtekening, kenmerk of omschrijving van het besluit en de gronden van het bezwaar moet bevatten. Een kopie van het besluit waartegen het bezwaar zich richt moet worden meegezonden. Als u een bezwaarschrift indient, kunt u, indien u een spoedeisend belang heeft, tevens een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de voorzieningenrechter van de sector bestuursrecht van de Rechtbank Noord-Nederland Het adres is: Postbus 150 9700 AD Groningen. Voor de inhoud van dit verzoek gelden dezelfde eisen als voor het indienen van het bezwaarschrift.

6.4 Model noodbevel risicovolle wedstrijd

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor een noodbevel 'risicovolle voetbalwedstrijd'. Voor gemeenten die regelmatig te maken hebben met risicovolle voetbalwedstrijden is in beginsel de raadsverordening de aangewezen weg om deze gebeurtenissen te reguleren. Daarin kunnen onder meer worden geregeld de verplichting voor bezoekende supporters om gebruik te maken van georganiseerd vervoer en een verwijderingsmogelijkheid uit de gemeente of het ontzeggen van toegang tot de gemeente.

Dit model is enkel te gebruiken voor het weren dan wel verwijderen uit de gemeente van supporters zonder geldig toegangsbewijs en voor het verplichten tot het volgen van een aangegeven route van supporters met een geldig toegangsbewijs. In het model is er rekening mee gehouden dat supporters van de bezoekende club inwoner van de eigen gemeente kunnen zijn en dat supporters van de thuisclub ook uit andere gemeenten afkomstig kunnen zijn.

Toelichting voor gebruik:

**Niet cumulatief te gebruiken → nagaan welke overwegingen van toepassing zijn.
De inhoud zoveel mogelijk toesnijden op de concrete situatie.**

Noodbevel risicovolle voetbalwedstrijd

De burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**:

Overwegende

- dat op **<datum>** in **<naam gemeente>** een voetbalwedstrijd met een verhoogd risico wordt gespeeld;
- dat een deel van de supporters van **<naam voetbalclub>** niet beschikt over een geldig toegangsbewijs voor de wedstrijd op **<datum>** en dat een dergelijk toegangsbewijs niet meer te koop is althans voor hen niet beschikbaar zal zijn;
- dat is gebleken dat onder de supporters van **<naam voetbalclub>** valse toegangs- bewijzen in omloop zijn;
- dat is gebleken dat een groep van **<aantal>** personen zonder geldig toegangsbewijs naar **<naam gemeente>** komt met het doel de openbare orde ernstig te verstoren;
- dat er ernstige verstoringen van de openbare orde dreigen door vernielingen, confrontaties tussen supporters onderling dan wel tussen supporters en de politie; dit is gebleken uit gedragingen van supporters van **<naam voetbalclub>** bij recente wedstrijden;
- dat deze dreiging inmiddels een dusdanig karakter heeft aangenomen dat van ernstige vrees voor wanordelijkheden en/of oproerige bewegingen zoals bedoeld in artikel 175 Gemeentewet, alsmede verstoring van de openbare orde moet worden gesproken. Onder "ernstige verstoring" wordt in dit verband verstaan: er is vrees dat supporters van **<naam voetbalclub>** zonder geldig plaatsbewijs een confrontatie aangaan met supporters van **<naam voetbalclub>** dan wel de politie, dan wel vernielingen zullen aanrichten, dan wel het openbare leven in de gemeente **<naam kern/ gemeente>** in ernstige mate zullen verstoren dan wel onmogelijk maken;
- dat is gebleken dat deze supporters van **<naam voetbalclub>** aanwijzingen van politie, gegeven in het belang van de openbare orde en de verkeersveiligheid negeren;
- dat ter handhaving van de openbare orde of beperking van het gevaar het navolgende bevel nodig wordt geacht;

Gelet op

Artikel 175 van de Gemeentewet;

BEVEELT

1. al degenen die kennelijk behoren tot de supportersaanhang van **<naam bezoekende club>** en dat door bijvoorbeeld kleding, uitrusting, gedragingen of anderszins kenbaar maken en niet in het bezit zijn van een geldig toegangsbewijs voor de wedstrijd **<naam voetbalclub – naam voetbalclub>** op **<datum>** alsmede op één of andere wijze de openbare orde verstoren of dreigen te verstoren, zijn verplicht zich verwijderd te houden van de gemeente **<naam gemeente>** op **<datum>** van **<xx.xx>** uur tot **<xx.xx>** uur, voor zover zij niet woonachtig zijn in de gemeente **<naam gemeente>**;
2. al degenen die kennelijk behoren tot de supportersaanhang van **<naam thuisclub>** of, voor zover woonachtig in de gemeente **<naam gemeente>**, van **<naam bezoekende club>** en dat door bijvoorbeeld kleding, uitrusting, gedragingen of anderszins kenbaar maken en niet in het bezit zijn van een geldig toegangsbewijs voor de wedstrijd **<naam voetbalclub – naam voetbalclub>** op **<datum>** alsmede op één of andere wijze de openbare orde verstoren of dreigen te verstoren, zich verwijderd te houden uit de omgeving **<gebied benoemen>** van het stadion **<naam stadion>** op **<datum>** van **<xx.xx>** uur tot **<xx.xx>** uur;

3. al degenen die kennelijk behoren tot de supportersaanhang van **<naam bezoekende club>** en dat door bijvoorbeeld kleding, uitrusting, gedragingen of anderszins kenbaar maken en niet in bezit zijn van een geldig toegangsbewijs voor de wedstrijd **<naam voetbalclub – naam voetbalclub>** op **<datum>** alsmede op één of andere wijze de openbare orde verstoren of dreigen te verstoren, zich op eerste aanzegging van de politie buiten de gemeentegrenzen te begeven in de door de politie aan te geven route en richting, behalve indien zij woonachtig zijn in de gemeente **<naam gemeente>**;
4. al degenen die kennelijk behoren tot de supportersaanhang van **<naam thuisclub>** en dat door bijvoorbeeld kleding, uitrusting, gedragingen of anderszins kenbaar maken en niet in het bezit zijn van een geldig toegangsbewijs voor de wedstrijd **<naam voetbalclub – naam voetbalclub>** op **<datum>** alsmede op één of andere wijze de openbare orde verstoren of dreigen te verstoren, voor zover woonachtig in de gemeente **<naam gemeente>**, zich op eerste aanzegging van de politie uit de omgeving van het stadion **<naam stadion>** te verwijderen in de door de politie aangegeven route en richting;
5. al degenen die kennelijk behoren tot de supportersaanhang van **<naam thuisclub>** en dat door bijvoorbeeld kleding, uitrusting, gedragingen of anderszins kenbaar maken en niet in het bezit zijn van een geldig toegangsbewijs voor de wedstrijd **<naam voetbalclub – naam voetbalclub>** op **<datum>** alsmede op één of andere wijze de openbare orde verstoren of dreigen te verstoren, indien zij niet woonachtig zijn in de gemeente **<naam gemeente>**, zich op eerste aanzegging van de politie buiten de gemeentegrenzen te begeven in een door de politie aan te geven route en richting;
6. al degenen die kennelijk behoren tot de supportersaanhang van **<naam voetbalclub>** en dat door bijvoorbeeld kleding, uitrusting, gedragingen of anderszins kenbaar maken en in het bezit zijn van een geldig toegangsbewijs voor de wedstrijd **<naam voetbalclub – naam voetbalclub>** op **<datum>** zich te begeven van **<nadere omschrijving plaats>** naar stadion **<naam stadion>** op een door de politie te bepalen wijze en volgens een door de politie te bepalen route / in een door de politie aan te geven richting;
7. Gelast de politie de naleving van dit bevel, met inachtneming van de artikelen 2 en 8 van de Politiewet 1994, te effectueren en daartoe de nodige maatregelen te nemen na betrokkenen vooraf te hebben gewaarschuwd.
8. dit bevel is geldig tot **<datum en tijdstip>** dan wel tot een nader door de burgemeester vast te stellen tijdstip.

Het niet nakomen van dit bevel is strafbaar gesteld in artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht.

<Naam gemeente, datum tijdstip>

De burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**

*Tegen dit besluit kan een belanghebbende binnen zes weken na verzenddatum/uitreiking bezwaar maken bij de burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**, **<postadres gemeente>**. Hiervoor dient een bezwaarschrift te worden ingediend dat naam en adres, dagtekening, kenmerk of omschrijving van het besluit en de gronden van het bezwaar moet bevatten. Een kopie van het besluit waartegen het bezwaar zich richt moet worden meegezonden. Als u een bezwaarschrift indient, kunt u, indien u een spoedeisend belang heeft, tevens een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de voorzieningenrechter van de sector bestuursrecht van de Rechtbank Noord-Nederland Het adres is: Postbus 150 9700 AD Groningen. Voor de inhoud van dit verzoek gelden dezelfde eisen als voor het indienen van het bezwaarschrift.*

6.5 Model noodbevel elektriciteitsuitval

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor een noodbevel 'electriciteitsuitval'. Een noodbevel in verband met uitval van de elektriciteit zal zelden gebruikt worden gelet op de betrouwbaarheid van de moderne energievoorzieningen. Nochtans is niet uit te sluiten dat wanordelijkheden ontstaan bij een langere uitval van de elektriciteit. De werkingsduur van dit noodbevel, dient net als andere bevelen van korte duur te zijn, aangezien anders een noodverordening aangewezen zou zijn.

Toelichting voor gebruik:

Niet cumulatief te gebruiken → nagaan welke overwegingen van toepassing zijn.

De inhoud zoveel mogelijk toesnijden op de concrete situatie.

Noodbevel elektriciteitsuitval

De burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**:

Overwegende

- dat op **<datum>** in het gebied waartoe de gemeente **<naam gemeente>** behoort, de elektriciteitsvoorzieningen zijn uitgevallen;
- dat de elektriciteitsuitval naar zij heeft vernomen van de zijde van **<naam netbeheerder>** tenminste **<aantal>** uur zal duren;
- dat door de combinatie van de in de bovengenoemde overwegingen genoemde feiten bij haar de ernstige vrees is ontstaan voor ernstige wanordelijkheden en/of oproerige bewegingen zoals bedoeld in artikel 175 Gemeentewet, alsmede verstoring van de openbare orde, zoals massale vechtpartijen, plunderingen en vernielingen van publieke en private eigendommen, waaronder straatmeubilair, geparkeerde auto's en winkels.
- dat ter handhaving van de openbare orde of beperking van het gevaar het navolgende bevel nodig wordt geacht;

Gelet op

Artikel 175 van de Gemeentewet;

BEVEELT

1. een ieder die zich binnen het op de bij de dit bevel behorende gebiedskaart aangemerkte risicogebied op de openbare weg bevindt, behoudens de bewoners van de in dit gebied gelegen woningen, zich onmiddellijk uit dit gebied te verwijderen volgens de door de politie te geven aanwijzingen
2. een ieder zich verwijderd te houden uit het op de bij dit bevel behorende gebiedskaart aangemerkte risicogebied, behoudens de bewoners van de in dit gebied gelegen woningen, tot [...] uur dan wel een nader door de burgemeester te bepalen tijdstip.
3. de bewoners van de in het in de artikelen 1 en 2 bedoelde gebied gelegen woningen, voor zover zij zich in het gebied bevinden, zich in hun woningen op te houden tot [...] uur dan wel een nader door de burgemeester te bepalen tijdstip.
4. Gelast de politie de naleving van dit bevel, met inachtneming van de in de artikelen 2 en 8 van de Politiewet 1994, te effectueren en daartoe de nodige maatregelen te nemen na betrokkenen vooraf te hebben gewaarschuwd.

Het niet nakomen van dit bevel is strafbaar gesteld in artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht.

<Naam gemeente>, **<datum tijdstip>**

De burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**.

*Tegen dit besluit kan een belanghebbende binnen zes weken na verzenddatum/uitreiking bezwaar maken bij de burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**, **<postadres gemeente>**. Hiervoor dient een bezwaarschrift te worden ingediend dat naam en adres, dagtekening, kenmerk of omschrijving van het besluit en de gronden van het bezwaar moet bevatten. Een kopie van het besluit waartegen het bezwaar zich richt moet worden meegezonden. Als u een bezwaarschrift indient, kunt u, indien u een spoedeisend belang heeft, tevens een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de voorzieningenrechter van de sector bestuursrecht van de Rechtbank Noord-Nederland Het adres is: Postbus 150 9700 AD Groningen. Voor de inhoud van dit verzoek gelden dezelfde eisen als voor het indienen van het bezwaarschrift.*

6.6 Model verwijderingsbevel

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model 'verwijderingsbevel'.

Van een verwijderingsbevel op grond van artikel 175 Gemeentewet kan enkel gebruik worden gemaakt indien de APV geen verwijderingsbevoegdheid bevat. De meeste APV's kennen een dergelijke bevoegdheid tegenwoordig wel. hetgeen ertoe leidt dat artikel 175 Gemeentewet niet kan worden toegepast. Dit is alleen anders indien de APV-bevoegdheid zodanige beperkingen kent dat deze geen effectief middel is. Dit dient wel gemotiveerd te worden.

Het verdient aanbeveling een bevel op basis van een noodbevel op grond van artikel 175 van de Gemeentewet op schrift uit te reiken aan degenen tot wie het zich richt, zodra dit praktisch mogelijk is. Het is overigens niet noodzakelijk dat de naam en overige gegevens van degene tot wie het bevel zich richt in het bevel worden vermeld.

Het hier opgenomen bevel gaat uit van een voldoende mandaat om een bevel uit te vaardigen. Dat dient in het besluit van de burgemeester voldoende duidelijk te zijn opgenomen. Denkbaar is dat de aard van de bevoegdheid zich verzet tegen een dergelijke mandaatverlening, maar daarover ontbreekt thans nog rechtspraak.

De Afdeling bestuursrechtspraak heeft geoordeeld in een uitspraak van 4 mei 2011, 201008519 dat de belanghebbende ingevolge artikel 4:8 Awb gehoord dient te worden, tenzij een van de uitzonderingsgronden van toepassing zijn. Indien er een hoorplicht zou gelden en deze is geschonden, kan deze in bezwaar worden gerepareerd door belanghebbende te horen. In dezelfde uitspraak oordeelde de Afdeling bestuursrechtspraak dat een verwijderingsbevel geen 'criminal charge' is, maar een preventieve maatregel om een verdergaande verstoring van de openbare orde in het overlastgebied tegen te gaan.

Let op:

De inhoud van het verwijderingsbevel moet zijn toegesneden op de concrete situatie individualiseerbaar zijn;

Zorg er voor om na uitreiking van een verwijderingsbevel een proces-verbaal op ambtseed op te maken, zie ABRvS 19 december 2007, 200704356/1.

Verwijderingsbevel

Naar aanleiding van het Besluit van de burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>** dd. **<datum>** ingevolge artikel 175 van de Gemeentewet, krijgt u:

Naam	
Voornamen	
Geboortedatum	
Geboorteplaats	
Adres	
Woonplaats	

hierbij het **BEVEL**

1. om zich buiten de gemeentegrenzen van de gemeente **<naam gemeente>** te begeven, dan wel te blijven, tenzij u heeft aangetoond in de gemeente **<naam gemeente>** woonachtig te zijn, en aldaar niet terug te keren voor **<datum>** te **<tijdstip>**
2. om zich te begeven in de door de politie aangegeven richting.

Gelast politie de naleving van dit bevel, met inachtneming van de in de artikelen 2 en 8 van de Politiewet 1994, te effectueren en daartoe de nodige maatregelen te nemen na betrokkenen vooraf te hebben gewaarschuwd.

Het niet nakomen van dit bevel is strafbaar gesteld in artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht.

<Naam gemeente, datum>

De burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**,
namens deze,

de **<functie>**

<naam functionaris>

*Tegen dit besluit kan een belanghebbende binnen zes weken na verzenddatum/uitreiking bezwaar maken bij de burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**, **<postadres gemeente>**. Hiervoor dient een bezwaarschrift te worden ingediend dat naam en adres, dagtekening, kenmerk of omschrijving van het besluit en de gronden van het bezwaar moet bevatten. Een kopie van het besluit waartegen het bezwaar zich richt moet worden meegezonden. Als u een bezwaarschrift indient, kunt u, indien u een spoedeisend belang heeft, tevens een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de voorzieningenrechter van de sector bestuursrecht van de Rechtbank Noord-Nederland Het adres is: Postbus 150 9700 AD Groningen. Voor de inhoud van dit verzoek gelden dezelfde eisen als voor het indienen van het bezwaarschrift.*

6.7 Model noodverordening blokkade

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor een noodverordening 'blokkade'.

Blokkades kunnen voorkomen bij diverse omstandigheden. Gedacht kan worden aan een blokkade om een overstreden bomenkap te voorkomen (zie gemeente Oosterhout in november 2011) of het overstreden transport van een Orka (Orka Morgan te Harderwijk). Gelet op de grote diversiteit is aangewezen om de inhoud van de verordening zoveel mogelijk toesnijden op de concrete situatie. De omschrijving hiervan is niet altijd eenvoudig. Een aanduiding met doelstelling lijkt voldoende

Bij een blokkade dient allereerst te worden nagegaan of de Wet Openbare Manifestaties van toepassing is. Het is niet altijd duidelijk of een actie onder de WOM valt of niet.

Wanneer echter een actie primair tot doel heeft het verkeer op de openbare weg of openbaar vaarwater of het treinverkeer te ontwrichten dan kan worden aangenomen dat niet het uitdragen van een mening het hoofddoel is en is de WOM niet van toepassing. Er is sprake van een openbare manifestatie wanneer er meerdere personen zijn die in het openbaar een mening uiten en waarbij het uiten van deze mening centraal staat. Tevens dient te worden nagegaan of toepassing van het samenscholingsverbod een oplossing biedt. Zie voorts de opmerkingen bij het model noodbevel blokkade.

Toelichting voor gebruik:

Niet cumulatief te gebruiken → nagaan welke overwegingen van toepassing zijn.

De inhoud zoveel mogelijk toesnijden op de concrete situatie.

Kennis- neming

Op grond van artikel 176 lid 2 Gemeentewet dient de burgemeester de voorschriften zo spoedig mogelijk ter kennisneming van de raad, van de commissaris van de Koning en van de officier van justitie, parket Noord-Nederland te brengen. Ofschoon niet wettelijk voorgeschreven, lijkt het aangewezen om ook de Veiligheidsregio op de hoogte te stellen. Onder omstandigheden kan ook worden gedacht aan de aangrenzende Veiligheidsregio's.

Afschrift aan:

- Commissaris van de Koning
  - Gemeenteraad (ter bekrachtiging in de eerstvolgende raad)
  - Raadsleden
  - Officier van Justitie
  - Politie
  - Veiligheidsregio
-

Bekrachtiging eerst volgende raads- vergadering

LET OP:

De noodverordening dient te worden bekrachtigd in de eerst volgende raadsvergadering, die blijkens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht. Zie voor de toelichting hierop het artikel van B.J.P.G. Roozendaal, "Er toen waren er nog ...", Gst. 7365.12. p. 13 Bij gebreken van de bekrachtiging zullen de voorschriften vervallen (artikel 176 lid 3 Gemeentewet). Bekrachtiging kan achterwege blijven indien deze noodverordening al is uitgewerkt of is ingetrokken op het moment dat de eerstvolgende raadsvergadering zitting heeft.

Noodverordening blokkade

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>:

Overwegende

- dat (uit ambtsberichten) is gebleken dat op / vanaf <datum> een demonstratieve actie zal worden gehouden door <naam groepering> in de gemeente <naam gemeente>, bestaande uit het blokkeren van <nadere plaatsaanduiding> of anderszins beletten van de vrije toegang <omschrijven locatie of infrastructuur>;
- dat het blokkeren of anderszins beletten van de vrije doorgang van <wegen / waterwegen/of spoorwegen> leidt tot een <onbeheersbaar verkeersinfarct / ernstige ontregeling van het maatschappelijk leven / ernstige verstoring van de openbare orde>;
- dat ernstig moet worden gevreesd voor hevige confrontaties tussen de actievoerders en anderen;
- dat door het blokkeren of anderszins beletten van de vrije doorgang de veiligheid van het vervoer <over de weg / over het water/per spoor> in gevaar wordt gebracht;
- dat door het blokkeren of anderszins beletten van de vrije doorgang de hulpverleningsdiensten ernstig in hun werkzaamheden worden belemmerd en dat belangrijke maatschappelijke voorzieningen hierdoor onbereikbaar worden;
- dat door de combinatie van de in de bovengenoemde overwegingen genoemde feiten bij haar de ernstige vrees is ontstaan voor ernstige wanordelijkheden en/of oproerige bewegingen, zoals bedoeld in artikel 175 lid 1 Gemeentewet en/of de openbare orde;
- dat het in dit verband noodzakelijk is ter handhaving van de openbare orde en ter beperking van gevaar voor personen en goederen algemene voorschriften te geven;

Gelet op

Artikel 176 van de Gemeentewet;

BESLUIT

Vast te stellen de volgende verordening:

Artikel 1

Het is verboden zich met voorwerpen, stoffen, goederen voer- of vaartuigen / <te benoemen voertuigen> te begeven of te bevinden op de openbare weg / openbare vaarwegen / spoorwegen / spoorwegovergangen in de gemeente <naam gemeente> met het kennelijke doel deel te nemen aan een demonstratieve actie, dan wel feitelijk daaraan deel te nemen.

Artikel 2

Het is verboden op enigerlei wijze de vrije doorgang en veiligheid van het verkeer op de openbare weg / vaarwegen / spoorwegen/ spoorwegovergangen in de gemeente <naam gemeente> te beletten, te hinderen, in gevaar te brengen en / of te vertragen ook indien het gebruik van de weg / vaarweg / spoorweg op zichzelf niet in strijd is met wettelijke regels voor het gebruik van de weg / vaarweg / spoorweg.

Artikel 3

Het is verboden om op of aan de openbare weg / vaarweg/spoorweg/stations voorwerpen, stoffen of goederen bij zich te hebben of te vervoeren die kennelijk zijn bestemd of zijn meegebracht om de openbare orde te verstoren en / of de vrijheid van het verkeer over de weg / het water / het spoor te belemmeren, dan wel de veiligheid van het verkeer in gevaar te brengen.

Artikel 4

Een ieder is verplicht op eerste aanwijzing van een ambtenaar van de politie zich terstond op de door de ambtenaar aangegeven wijze en in de door de ambtenaar aangegeven richting te begeven, dan wel zich van het grondgebied van de gemeente <naam gemeente> te verwijderen.

Artikel 5

Het is een ieder die zich blijkens gedrag, kleding uitingen of andere feiten en omstandigheden manifesteert als deelnemer aan de demonstratieve actie verboden zich in persoon en / of met zijn voer- / vaartuig te geven buiten de door de politie aangegeven route.

Artikel 6

Het is een ieder verboden het grondgebied van de gemeente *<naam gemeente>* te betreden of aldaar te verblijven met het kennelijke doel deel te nemen aan de in de aanhef genoemde demonstratieve actie of voor zover het inwoners van de gemeente *<naam gemeente>* betreft deel te nemen aan de in de aanhef genoemde demonstratieve actie.

Artikel 7

Het is een ieder verboden op of aan de openbare weg / vaarweg / spoorweg / stations bivakmutsen, helmen, sjaals of andere middelen voor handen te hebben, te dragen of te gebruiken met het kennelijke doel om herkenning te bemoeilijken;

Artikel 8

Het is een ieder verboden racistische, beledigende dan wel aanstootgevende uitingen mee te voeren en / of te roepen.

Artikel 9

In het gebied begrensd door [omschrijving gebied] / in het gebied als aangemerkt op de bij deze verordening behorende gebiedskaart is het verboden:

- zich met een (nader te benoemen) voer- of vaartuig te begeven;
- op enigerlei wijze de vrijheid en veiligheid van het verkeer te belemmeren;
- (nader te benoemen) voorwerpen, stoffen, goederen bij zich te hebben;
- deel te nemen aan een demonstratieve actie.

Artikel 10

De volgende wegen worden afgesloten voor alle verkeer met uitzondering van bestemmingsverkeer; *<nadere opsomming/omschrijven>*

Artikel 11

Voer-, vaartuigen / voorwerpen / stoffen / goederen die door hun gebruik de vrijheid van het verkeer belemmeren en / of de veiligheid van het verkeer in gevaar brengen, dan wel worden meegevoerd met het kennelijk doel de vrijheid van het verkeer te belemmeren en de veiligheid van het verkeer in gevaar te brengen kunnen door de politie op elk moment in beslag worden genomen. De inbeslagname geschiedt voor risico en op kosten van de zakelijk en / of persoonlijk rechthebbende(n).

Artikel 12

Deze verordening is treedt in werking na haar vaststelling en bekendmaking / *<datum en tijdstip>* dan wel een nader door de burgemeester bekend te maken tijdstip.

Artikel 13

Overtreding van een of meer bepalingen van deze verordening is strafbaar op grond van artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht.

<Naam gemeente, datum>

De burgemeester van de gemeente *<naam gemeente>*.

6.8 Model noodverordening nucleair transport

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor een noodverordening 'nucleair transport'. Blokkades kunnen voorkomen bij diverse omstandigheden. Gedacht kan worden aan een blokkade om een omstreden bomenkap te voorkomen (zie gemeente Oosterhout in november 2011) of het omstreden transport van een Orka (Orka Morgan te Harderwijk). Gelet op de grote diversiteit is aangewezen om de inhoud van de verordening zoveel mogelijk toesnijden op de concrete situatie. De omschrijving hiervan is niet altijd eenvoudig. Een aanduiding met doelstelling lijkt voldoende. Bij een blokkade dient allereerst te worden nagegaan of de Wet Openbare Manifestaties van toepassing is. Het is niet altijd duidelijk of een actie onder de WOM valt of niet. Wanneer echter een actie primair tot doel heeft het verkeer op de openbare weg of openbaar vaarwater of het treinverkeer te ontwrichten dan kan worden aangenomen dat niet het uitdragen van een mening het hoofddoel is en is de WOM niet van toepassing. Er is sprake van een openbare manifestatie wanneer er meerdere personen zijn die in het openbaar een mening uiten en waarbij het uiten van deze mening centraal staat. Tevens dient te worden nagegaan of toepassing van het samenscholingsverbod een oplossing biedt. Zie voorts de opmerkingen bij het model noodbevel blokkade.

Toelichting voor gebruik:

Niet cumulatief te gebruiken → nagaan welke overwegingen van toepassing zijn.

De inhoud zoveel mogelijk toesnijden op de concrete situatie.

Kennis- neming

Op grond van artikel 176 lid 2 Gemeentewet dient de burgemeester de voorschriften zo spoedig mogelijk ter kennisneming van de raad, van de commissaris van de Koning en van de officier van justitie, parket Noord-Nederland te brengen. Ofschoon niet wettelijk voorgeschreven, lijkt het aangewezen om ook de Veiligheidsregio op de hoogte te stellen. Onder omstandigheden kan ook worden gedacht aan de aangrenzende Veiligheidsregio's.

Afschrift aan:

- Commissaris van de Koning
  - Gemeenteraad (ter bekrachtiging in de eerstvolgende raad)
  - Raadsleden
  - Officier van Justitie
  - Politie
  - Veiligheidsregio
-

Bekrachtiging eerst volgende raads- vergadering

LET OP:

De noodverordening dient te worden bekrachtigd in de eerst volgende raadsvergadering, die blijkens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht. Zie voor de toelichting hierop het artikel van B.J.P.G. Roozendaal, "En toen waren er nog ...", Gst. 7365.12. p. 13 Bij gebreken van de bekrachtiging zullen de voorschriften vervallen (artikel 176 lid 3 Gemeentewet). Bekrachtiging kan achterwege blijven indien deze noodverordening al is uitgewerkt of is ingetrokken op het moment dat de eerstvolgende raadsvergadering zitting heeft.

Noodverordening nucleair transport

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>:

Overwegende

- dat op <datum> een demonstratieve actie zal worden gehouden / wordt gehouden in de gemeente <naam gemeente>, bestaande uit het blokkeren van spoorwegen / spoorwegovergangen in verband met nucleair transport vanaf het terrein van <omschrijven locatie of infrastructuur> naar <omschrijven locatie of infrastructuur> ;
- dat het blokkeren of anderszins beletten van de vrije doorgang van spoorwegen leidt respectievelijk kan leiden tot een onbeheersbaar verkeersinfarct / ontregeling van het maatschappelijke leven / ernstige verstoring van de openbare orde;
- dat ernstig moet worden gevreesd voor hevige confrontaties tussen de actievoerders en anderen;
- dat door het blokkeren of anderszins beletten van de vrije doorgang de veiligheid van het vervoer over weg en / of per spoor in gevaar wordt gebracht;
- dat door het blokkeren of anderszins beletten van de vrije doorgang de hulpverleningsdiensten ernstig in hun werkzaamheden worden belemmerd en dat belangrijke maatschappelijke voorzieningen hierdoor onbereikbaar worden;
- dat door de combinatie van de in de bovengenoemde overwegingen genoemde feiten bij haar de ernstige vrees is ontstaan voor ernstige wanordelijkheden en/of oproerige bewegingen, zoals bedoeld in artikel 175 lid 1 van de Gemeentewet;
- dat het in dit verband noodzakelijk is ter handhaving van de openbare orde en ter beperking van gevaar voor personen en goederen algemene voorschriften te geven;

Gelet op

Artikel 176 Gemeentewet;

BESLUIT

Vast te stellen de volgende verordening:

Artikel 1

Het is verboden zich met voorwerpen, stoffen, goederen, voertuigen te begeven of te bevinden op of in de onmiddellijke nabijheid van de spoorwegen in de gemeente <naam gemeente> met het kennelijke doel deel te nemen aan een demonstratieve actie, dan wel feitelijk daaraan deel te nemen.

Artikel 2

Het is verboden op enigerlei wijze de vrije doorgang en veiligheid van het verkeer op de spoorwegen en / of spoorwegovergangen in de gemeente <naam gemeente> te beletten, te hinderen, in gevaar te brengen en / of te vertragen ook indien het gebruik van de spoorweg / spoorwegovergang op zichzelf niet in strijd is met wettelijke regels voor het gebruik van de spoorweg / spoorwegovergang.

Artikel 3

Het is verboden om op of aan de spoorweg en / of stations voorwerpen, stoffen of goederen bij zich te hebben of te vervoeren die kennelijk zijn bestemd of zijn meegebracht om de openbare orde te verstoren en / of de vrijheid van het verkeer per spoor te belemmeren, dan wel de veiligheid van het verkeer in gevaar te brengen.

Artikel 4

Een ieder is verplicht op eerste aanwijzing van een ambtenaar van politie / bevoegd gezag zich terstond op de door de ambtenaar aangegeven wijze en in de door de ambtenaar aangegeven richting te begeven, dan wel zich van het grondgebied van de gemeente <naam gemeente> te verwijderen.

Artikel 5

Het is een ieder die zich blijkens gedrag, kleding, uitingen of andere feiten en omstandigheden manifesteert als deelnemer aan de demonstratieve actie verboden zich in persoon en / of met zijn voertuig te begeven buiten de door de politie aangegeven route.

Artikel 6

Het is een ieder verboden het grondgebied van de gemeente *<naam gemeente>* te betreden of aldaar te verblijven met het kennelijke doel deel te nemen aan de in de aanhef genoemde demonstratieve actie of voor zover het inwoners van de gemeente *<naam gemeente>* betreft deel te nemen aan de in de aanhef genoemde demonstratieve actie.

Artikel 7

In het gebied als aangemerkt op de bij deze verordening behorende kaart is het verboden:

- zich met een *<nader te benoemen>* voertuig te begeven;
- op enigerlei wijze de vrijheid en veiligheid van het verkeer te belemmeren;
- *<nader te benoemen>* voorwerpen, stoffen, goederen bij zich te hebben;
- deel te nemen aan een demonstratieve actie.

Artikel 8

De volgende wegen worden afgesloten voor alle verkeer met uitzondering van het bestemmingsverkeer: *<nader te benoemen>*

Artikel 9

Alle bevelen gegeven door de bevoegde ambtenaren van de gemeente, politie dan wel enig ander bevoegd gezag in het belang van de openbare orde en / of veiligheid van personen, vee, andere levende have en goederen, dienen stipt te worden nagekomen.

Artikel 10

Deze verordening treedt in werking onmiddellijk na haar vaststelling en bekendmaking

Artikel 11

Overtreding van een of meer bepalingen van deze verordening is strafbaar op grond van artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht.

<naam gemeente>, *datum>*

De burgemeester van de gemeente *<naam gemeente>*.

6.9 Model noodverordening bomruiming / verwijdering explosieven

---

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor een noodverordening 'bomruiming' of 'verwijdering explosieven'.

Deze verordening bevat de bepaling dat bewoners binnen een bepaald gebied hun woningen dienen te verlaten en ramen en deuren moeten laten openstaan.

Voor deze beperking van het grondwettelijk beschermde recht op de privacy bestaat hiervoor geen wettelijke grondslag. Indien dit als voorschrift en niet als advies wordt gegeven, zoals in dit model, is er sprake van toepassing van ongeschreven subjectief noodrecht. De situatie is bij bomruiming dan ook zo uitzonderlijk dat zo'n advies in plaats van een voorschrift onverantwoord is. Dit rechtvaardigt overschrijding van het objectieve noodrecht.

Kennis- neming

Op grond van artikel 176 lid 2 Gemeentewet dient de burgemeester de voorschriften zo spoedig mogelijk ter kennisneming van de raad, van de commissaris van de Koning en van de officier van justitie, parket Noord-Nederland te brengen. Ofschoon niet wettelijk voorgeschreven, lijkt het aangewezen om ook de Veiligheidsregio op de hoogte te stellen. Onder omstandigheden kan ook worden gedacht aan de aangrenzende Veiligheidsregio's.

Afschrift aan:

- Commissaris van de Koning
  - Gemeenteraad (ter bekrachtiging in de eerstvolgende raad)
  - Raadsleden
  - Officier van Justitie
  - Politie
  - Veiligheidsregio
-

Bekrachtiging eerst volgende raads- vergadering

LET OP:

De noodverordening dient te worden bekrachtigd in de eerst volgende raadsvergadering, die blijkens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht. Zie voor de toelichting hierop het artikel van B.J.P.G. Roozendaal, "En toen waren er nog ...", Gst. 7365.12. p. 13 Bij gebreken van de bekrachtiging zullen de voorschriften vervallen (artikel 176 lid 3 Gemeentewet). Bekrachtiging kan achterwege blijven indien deze noodverordening al is uitgewerkt of is ingetrokken op het moment dat de eerstvolgende raadsvergadering zitting heeft.

Noodverordening bomruiming

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>:

Overwegende

- dat nabij <nadere aanduiding locatie>, kadastraal bekend als <naam sectie> of in een pand/woning aan de <aanduiding adres> een <vliegtuigbom / ander te benoemen explosief of explosieven> is/zijn aangetroffen;
- dat getracht zal worden de <bom / ander nader te benoemen explosief/explosieven> op <datum> omstreeks <xx.xx> uur te ontgraven/ te verwijderen en onschadelijk te maken;
- dat ernstig rekening moet worden gehouden met ontploffings- en brandgevaar ten gevolge van de hierboven genoemde werkzaamheden waardoor het leven en de gezondheid van personen in de omgeving van de bom alsmede materiële belangen in ernstige mate worden bedreigd;
- dat het in dit verband noodzakelijk is ter handhaving van de openbare orde en ter beperking van gevaar voor personen en goederen algemeen verbindende voorschriften te geven;

Gelet op

Artikel 176 van de Gemeentewet;

BESLUIT

Vast te stellen de volgende verordening:

Artikel 1

1. Het is een ieder zich binnen het op de gebiedskaart aangegeven gebied, voor zover niet rechtstreeks betrokken bij het onschadelijk maken of verwijderen van de vliegtuigbom, explosief of explosieven verboden vanaf [datum en tijdstip] op te houden of vee of huisdieren buitenshuis te laten verblijven, totdat door of vanwege de burgemeester bekend is gemaakt dat het gebied weer is opengesteld.
2. Een ieder die een persoonlijk of een zakelijk recht heeft op een woning of een gebouw binnen het in op de gebiedskaart aangegeven gebied is verplicht ervoor zorg te dragen dat gedurende de in het eerste lid genoemde periode:
  - a. alle zich in de woning of het gebouw bevindende ramen en deuren zijn gesloten,
  - b. de gordijnen, lamellen, jaloezieën en dergelijke voor de vensters zijn gesloten, en
  - c. eventuele zich in de woning of het gebouw bevindende alarminstallaties zijn uitgeschakeld.
3. Na vertrek van een ieder die zich ophoudt in een woning of een gebouw worden de woningen of de gebouwen door of namens de politie verzegeld.
4. Het is een ieder verboden de verzegeling van woningen en gebouwen te verbreken tot het moment waarop door of vanwege de burgemeester bekend is gemaakt dat het gebied weer is opengesteld.

Artikel 2

Het is een ieder, voor zover niet rechtstreeks betrokken bij het onschadelijk maken of verwijderen van de vliegtuigbom/enig ander explosief of explosieven verboden vanaf [ingangstijdstip en uur] , op of aan de weg een motorvoertuig achter te laten binnen het op de gebiedskaart aangegeven gebied, totdat door of vanwege de burgemeester bekend is gemaakt dat het gebied weer is opengesteld. Motorvoertuigen die op [datum en tijdstip] uur worden aangetroffen kunnen door of vanwege de politie worden verwijderd.

Artikel 3

Het is een ieder, voor zover niet rechtstreeks betrokken bij het onschadelijk maken of verwijderen van de vliegtuigbom, verboden zich vanaf [datum en tijdstip] binnen het op de gebiedskaart aangegeven gebied, buitenshuis op te houden of daar huisdieren te laten verblijven, totdat door of vanwege de burgemeester bekend is gemaakt dat het gebied weer is opengesteld.

Artikel 4

Een ieder die een persoonlijk of een zakelijk recht heeft op een woning of een gebouw, gelegen binnen het op de gebiedskaart aangegeven gebied, is verplicht - indien de omstandigheden zulks naar het oordeel van de politie noodzakelijk maken - toe te staan dat werkzaamheden en maatregelen die redelijkerwijs nodig zijn in verband met het onschadelijk maken of verwijderen van de vliegtuigbom kunnen worden uitgevoerd.

Artikel 5

Zo dikwijls de zorg voor de naleving van enig voorschrift van deze verordening dit vereist, wordt hierbij aan hen die met de handhaving van de voorschriften zijn belast of daaraan moeten meewerken, de last verstrekt alle al dan niet afgesloten woningen of gebouwen desnoods tegen de wil van de eigenaar, bewoner of gebruiker te allen tijde te betreden of binnen te treden, zulks voor zover het woningen betreft met in achtneming van het bepaalde bij de Algemene wet op het binnentreden.

Artikel 6

Alle aanwijzingen, gegeven door de politie in het belang van de openbare orde of veiligheid van personen, vee, huisdieren of goederen, dienen stipt te worden nagekomen.

Artikel 7

Deze verordening treedt in werking onmiddellijk na haar vaststelling en bekendmaking

Artikel 8

Overtreding van een of meer bepalingen van deze verordening is strafbaar op grond van artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht.

<plaats>, <datum>, <tijd>

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>

<naam burgermeester>

6.10 Model noodverordening evacuatie

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor een noodverordening 'evacuatie'.

Deze verordening is bedoeld voor situaties waarin een groter gebied ontruimd moet worden dan bijvoorbeeld bij de demontage van een vliegtuigbom het geval is; te denken valt onder meer aan wateroverlast of een duinbrand. De ontruiming zal zich tevens over een langere periode uitstrekken en treft een gebied met enige omvang. De evacuatie zal derhalve veelal ook veel mensen betreffen. In verband met de duur en evacuatie is een ontheffingenbeleid opgenomen, dit om het mogelijk te maken om mensen in het gebied toe te laten indien dit noodzakelijk is. Tevens bevat de verordening de verplichting voor de evacués om zich in een daartoe aangewezen opvangcentrum te laten registreren. Daarbij dient men zich te realiseren dat deze verplichting niet geldt voor degenen die reeds eerder vrijwillig zijn vertrokken. De verordening bevat (impliciet) de bepaling dat bewoners in het bedreigde gebied hun woningen dienen te verlaten. Hiermee wordt het in artikel 10 van de Grondwet beschermde recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (privacy) aangetast. Artikel 10 van de Grondwet bevat wel de mogelijkheid om inbreuk te maken op dit recht bij of krachtens de wet. Onderhavige verordening dient in deze sleutel te worden geplaatst met dien verstande dat grote zorgvuldigheid in acht dient te worden genomen.

Toelichting voor gebruik:

Niet cumulatief te gebruiken → nagaan welke overwegingen van toepassing zijn.

De inhoud zoveel mogelijk toesnijden op de concrete situatie.

Kennis- neming

Op grond van artikel 176 lid 2 Gemeentewet dient de burgemeester de voorschriften zo spoedig mogelijk ter kennisneming van de raad, van de commissaris van de Koning en van de officier van justitie, parket Noord-Nederland te brengen. Ofschoon niet wettelijk voorgeschreven, lijkt het aangewezen om ook de Veiligheidsregio op de hoogte te stellen. Onder omstandigheden kan ook worden gedacht aan de aangrenzende Veiligheidsregio's.

Afschrift aan:

- Commissaris van de Koning
  - Gemeenteraad (ter bekrachtiging in de eerstvolgende raad)
  - Raadsleden
  - Officier van Justitie
  - Politie
  - Veiligheidsregio
-

Bekrachtiging eerst volgende raads- vergadering

LET OP:

De noodverordening dient te worden bekrachtigd in de eerst volgende raadsvergadering, die blijkens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht. Zie voor de toelichting hierop het artikel van B.J.P.G. Roozendaal, "En toen waren er nog ...", Gst. 7365.12. p. 13 Bij gebreken van de bekrachtiging zullen de voorschriften vervallen (artikel 176 lid 3 Gemeentewet). Bekrachtiging kan achterwege blijven indien deze noodverordening al is uitgewerkt of is ingetrokken op het moment dat de eerstvolgende raadsvergadering zitting heeft.

Noodverordening evacuatie

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>:

Overwegende

- dat <omschrijving dreigende gebeurtenis>;
- dat door de combinatie van de in de bovengenoemde overwegingen genoemde feiten bij de burgemeester de ernstige vrees is ontstaan voor ernstige wanordelijkheden en/of oproerige bewegingen, zoals bedoeld in artikel 175 lid 1 Gemeentewet en/of de openbare orde, zoals ernstige bedreiging van de veiligheid van de in het bedreigde gebied verblijvende personen;
- dat het in dit verband noodzakelijk is ter handhaving van de openbare orde en ter beperking van het gevaar voor personen algemeen verbindende voorschriften te geven;

Gelet op

Artikel 176 van de Gemeentewet;

BELSUIT

Vast te stellen de volgende verordening:

NOODVERORDENING EVACUATIE

Artikel 1

Een ieder is verplicht op aanwijzing van de daartoe bevoegde ambtenaren van politie of brandweer te vertrekken uit het <op de bij deze verordening behorende kaart aangemerkt gebied / met <omschrijving (dreigende) calamiteit> bedreigde gebied>. De burgemeester maakt tijdig bekend welke gebieden concreet worden bedreigd. Huisdieren moeten worden meegenomen.

Artikel 2

Het is een ieder verboden zich in het in het eerste artikel bedoelde gebied te begeven.

Artikel 3

De verplichting bedoeld in artikel 1 en het verbod bedoeld in artikel 2 gelden niet voor personen die door de daartoe bevoegde autoriteiten zijn ingezet om in het gebied bedoeld in artikel 1 hulp te verlenen.

Toelichting: De term "autoriteiten" omvat niet alleen bestuursorganen met een bevoegdheid. Onder autoriteiten vallen ook de politie, commandant brandweer, burgemeester, voorzitter veiligheidsregio (na opschaling).

Artikel 4

1. De burgemeester is bevoegd tot het verlenen van een ontheffing van de verplichting als bedoeld in artikel 1 en het verbod als bedoeld in artikel 2.
2. De verplichting bedoeld in artikel 1 en het verbod bedoeld in artikel 2 gelden niet voor diegenen aan wie door de burgemeester een ontheffing is verleend.
3. De burgemeester kan aan deze ontheffing nadere voorwaarden verbinden. Bij overtreding van deze voorwaarden kan de burgemeester de ontheffing intrekken.
4. De burgemeester is bevoegd het nemen van beslissingen op verzoeken om ontheffingen als bedoeld in het eerste lid van dit artikel op te dragen aan een door hem aan te wijzen ambtenaar van de gemeente.

Toelichting: *Een ontheffing kan alleen worden verleend indien daartoe een bevoegdheid in de verordening is opgenomen. Een impliciete bevoegdheid zou kunnen worden aangenomen maar het verdient de voorkeur in het model de bevoegdheid op te nemen. Een ontheffing is persoonsgebonden en dat dient ook in de ontheffing zelf te worden opgenomen.*

Gekozen zou ook kunnen worden voor het concreet aanduiden van een groep van personen. In verband met spoed of capaciteit kan het aangewezen zijn de bevoegdheid tot het verlenen van een ontheffing te delegeren of te mandateren. Mandaatverlening ligt - gelet op de aard van de bevoegdheid - het meest voor de hand. Delegatie aan ondergeschikten is immers niet mogelijk, zie artikel 10:14 Awb.

Artikel 5

Degenen die op grond van artikel 1 verplicht zijn uit het in artikel 1 bedoelde gebied te vertrekken en degenen aan wie het op grond van artikel 2 verboden is zich in dat gebied te begeven zijn, indien zij in dat gebied woonachtig zijn, gehouden, zich met inachtneming van de aanwijzingen van politie of brandweer, naar een door de gemeente aangewezen opvanglocatie.

Toelichting: *De burgemeester is degene te zijn die bevoegd is de aanwijzing te doen. Artikel 177, tweede lid, Gemeentewet kent aan de burgemeester de bevoegdheid toe om een in de gemeente dienstdoende ambtenaar van politie te machtigen om in zijn naam besluiten of andere handelingen te verrichten. Bij noodbevelen mogen er echter geen besluiten worden genomen door de politie, wel andere handelingen, zoals het geven van aanwijzingen.*

Artikel 6

Deze verordening treedt met onmiddellijke ingang in werking na bekendmaking op <datum en tijdstip>.

Artikel 7

Overtreding van een of meer bepalingen van deze verordening is strafbaar op grond van artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht.

<naam gemeente, datum>

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>.

6.11 Model bekrachtiging noodverordening

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor het bekrachtigen van een noodverordening door de gemeenteraad.

De noodverordening dient ter bekrachtiging in de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad worden aangeboden. Als die bekrachtiging niet plaatsvindt, is de verordening tweede dag daarna vervallen, tenzij de burgemeester tegen die niet-bekrachtiging met succes in beroep is gegaan bij de CdK, artikel 176 lid 3 en lid 4 Gemeentewet.

Bekrachtiging noodverordening

De raad van de gemeente *<naam gemeente>*:

Gelezen het voorstel van de (loco) burgemeester *<datum>*

- dat de dreiging van *<nadere aanduiding onderwerp noodverordening>*;
- dat hierdoor naar het oordeel van de burgemeester de noodzaak is tot *<ontruiming / evacuatie / het geven van algemene verbindende voorschriften in verband met de algemene veiligheid en het voorkomen en bestrijden van wanordelijkheden>*;

Gelet op

Artikel 176 van de Gemeentewet;

BESLUIT

De noodverordening betrekking hebbende op de op *<datum>* gehouden *<reden noodverordening>* binnen de gemeente *<naam gemeente>* te bekrachtigen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente *<naam gemeente>*, gehouden op *<datum>*.

De raad voornoemd,

Voorzitter,

Griffier

6.12 Model intrekking noodverordening

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor het intrekken van een noodverordening.

De noodverordening kan op de volgende wijzen ophouden te gelden. De raad kan in de eerstvolgende vergadering na het vaststellen door de burgemeester van de verordening besluiten deze niet te bekrachtigen en de burgemeester gaat daartegen niet in beroep bij de commissaris van de Koning.

De commissaris van de Koning kan de voorschriften schorsen zolang zij niet bekrachtigd zijn. De schorsing stuit onmiddellijk de werking van de voorschriften.

De burgemeester besluit tot de voorschriften in te trekken wegens normalisering van de omstandigheden. Dit besluit dient het besluit zo spoedig mogelijk ter kennis te worden gebracht van de gemeenteraad, de commissaris van de Koning en de hoofdofficier van justitie.

Kennis- neming

Afschriften aan:

- de gemeenteraadsleden
  - de Commissaris van de Koning
  - de Officier van Justitie, parket Noord Nederland te Groningen
  - Politie
  - Veiligheidsregio
-

Intrekking noodverordening

De raad van de gemeente *<naam gemeente>*:

Overwegende

- dat de dreiging van *<nadere aanduiding onderwerp noodverordening>* is *<opgeheven / aanzienlijk is afgenomen>*;
- dat hierdoor de noodzaak tot *<ontruiming / evacuatie / het geven van algemene verbindende voorschriften in verband met de algemene veiligheid en het voorkomen en bestrijden van wanordelijkheden>* naar het oordeel van de burgemeester is komen te vervallen;

Gelet op

Artikel 176 lid 7 van de Gemeentewet;

BESLUIT

De algemeen verbindende voorschriften in de zin van artikel 176 van de Gemeentewet zoals gegeven op *<datum>* met onmiddellijke ingang in te trekken.

<Naam gemeente, datum tijdstip>

De burgemeester van de gemeente *<naam gemeente>*.

6.13 Model machtiging binnentreden van woningen ter uitvoering van noodverordeningen

---

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model Verordening binnentreden ter uitvoering van noodverordeningen.

Toelichting voor gebruik:

Niet cumulatief te gebruiken → nagaan wat van toepassing is.

De inhoud zoveel mogelijk toesnijden op de concrete situatie.

Machtiging binnentreden woning

ter uitvoering van noodverordeningen

De burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**,

Gelet op:

- de noodverordening **<datum>**,
- Artikel 2 en 8 van de Politiewet 1993
- Artikel 2 van de Algemene wet op het binnentreden

Geeft machtiging aan: **<naam gemachtigde>**, **<functie>**

Om voor de uitvoering van de door de Burgemeester op **<datum>**, uitgevaardigde noodverordening tot: **<doel>**

Zonder toestemming van de bewoner binnen te treden

In de woning(en) gelegen aan : **<adres>** te **<plaats>**

Bepaalt voorts dat **<keuze maken>**:

- in de genoemde woning(en) tussen middernacht en 6 uur 's morgens slechts zonder toestemming van de bewoner kan worden binnengetreden voor zover dit dringend noodzakelijk is;
- bij afwezigheid van de bewoner in de genoemde woning(en) kan worden binnengetreden voor zover dit dringend noodzakelijk is;
- degene die bevoegd is zonder toestemming van de bewoner binnen te treden zich door anderen kan doen vergezellen, voor zover dit voor het doel van het binnentreden redelijkerwijs is vereist.

Deze machtiging is van kracht op de dag waarop zij is afgegeven en de drie daarop volgende dagen.

Afgegeven te **<plaats, datum, tijdstip>**.

De burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**.

*Tegen dit besluit kan een belanghebbende binnen zes weken na verzenddatum/uitreiking bezwaar maken bij de burgemeester van de gemeente **<naam gemeente>**, **<postadres gemeente>**. Hiervoor dient een bezwaarschrift te worden ingediend dat naam en adres, dagtekening, kenmerk of omschrijving van het besluit en de gronden van het bezwaar moet bevatten. Een kopie van het besluit waartegen het bezwaar zich richt moet worden meegezonden. Als u een bezwaarschrift indient, kunt u, indien u een spoedeisend belang heeft, tevens een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de voorzieningenrechter van de sector bestuursrecht van de Rechtbank Noord-Nederland Het adres is: Postbus 150 9700 AD Groningen. Voor de inhoud van dit verzoek gelden dezelfde eisen als voor het indienen van het bezwaarschrift.*

6.14 Model noodverordening verbod zich in een (ramp)gebied op te houden

---

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor de noodverordening 'verbod zich in een (ramp)gebied op te houden'.

In geval van een ramp leert de ervaring dat velen het rampgebied willen bezoeken. Dit kan problemen veroorzaken bij het bestrijden van de ramp, doch ook op andere terreinen. Zo kan de verkeersveiligheid in het gedrang komen. Om deze reden kent deze verordening een ruime werking toe aan het begrip rampgebied. Daaronder wordt tevens begrepen de toevoerwegen en nabijgelegen terreinen. Een voorbeeld biedt de brand bij het chemiebedrijf Chemie-Pack op het grondgebied van de gemeente Moerdijk, waarbij voorkomen is dat belangstellenden massaal op de toegangswegen zouden parkeren om de brand te bekijken.

Het gaat hierbij in het bijzonder om het treffen van maatregelen om mensen die niet rechtstreeks bij de ramp betrokken zijn, zoals voorbijgangers, winkelpersoneel, ramptoeisten etc., uit het (ramp)gebied te (doen) verwijderen c.q. ontruimen.

Deze verordening is bedoeld voor situaties waarin een (ramp)gebied ontruimd moet worden (en blijven gedurende een bepaalde periode). Die situatie heeft zich ten tijde van de vuurwerkramp van 13 mei 2000 in Enschede en de brand bij Chemie-Pack te Moerdijk gedurende een langere periode voorgedaan. Gedurende die periode is de noodverordening, voor wat betreft de afgrenzing van het niet te betreden gebied, regelmatig aangepast. De verordening bevat (impliciet) de bepaling dat bewoners in het gebied hun woningen dienen te verlaten. In verband met het grondwettelijk beschermde recht op privacy bestaat hiervoor geen deugdelijke wettelijke grondslag. Niettemin kan de situatie dringend vereisen dat een dergelijk voorschrift wordt gegeven. Er zou dan sprake kunnen zijn van subjectief noodrecht (zie het rapport "Het gebruik van gemeentelijke noodbevoegdheden", Zwolle, 1994, blz. 162; zie ook hierover No 24-05-1988, Gst 6860 1988, 5).

Noodverordening verbod (ramp)gebied

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>

Overwegende

Dat het in verband met de ramp die <plaatsaanduiding> en wijde omgeving getroffen heeft, gewenst is maatregelen te treffen ter handhaving van de openbare orde en ter beperking van gevaar.

Gelet op

artikel 176 van de Gemeentewet.

BESLUIT

Vast te stellen de volgende verordening:

Artikel 1

Het is eenieder, voor zover niet rechtstreeks betrokken bij de rampenbestrijding en aanverwante hierop volgende werkzaamheden, verboden zich vanaf de inwerkingtreding van deze verordening zich op te houden binnen het in deze verordening bedoelde gebied. Onder dit gebied wordt verstaan het gebied zoals aangegeven op bijgevoegde kaart.

Artikel 2

Rechthebbenden op een onroerend goed, gelegen in het in artikel 1 genoemde gebied, zijn verplicht - indien de omstandigheden zulks noodzakelijk maken - te gedogen dat werkzaamheden en maatregelen die redelijkerwijs noodzakelijk zijn in verband met de bestrijding van de ramp en aanverwante hierop volgende werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

Artikel 3

Zo dikwijls de naleving van enig voorschrift dit vereist, wordt hierbij aan hen, die met de handhaving van dat voorschrift zijn belast of daaraan moeten meewerken, de last verstrekt al dan niet afgesloten terreinen en ruimten, woningen daaronder begrepen, desnoods tegen de wil van de eigenaar, bewoner of gebruiker, te allen tijde te betreden of binnen te treden, zulks voor zover het woningen betreft met inachtneming van de Algemene Wet op het binnentreden.

Artikel 4

Alle aanwijzingen, gegeven door de politie in het belang van de openbare orde en/of veiligheid van personen, vee, andere levende have en goederen dienen stipt te worden nagekomen.

Artikel 5

Deze verordening treedt in werking onmiddellijk na haar vaststelling en bekendmaking.

Artikel 6

Overtreding van een of meer bepalingen van deze verordening is strafbaar op grond van artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht.

<plaats>, <datum>, <tijd>

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>,

<naam>

6.15 Model noodverordening ramptoerisme

Proces- informatie

Op de volgende pagina volgt een model voor de noodverordening ramptoerisme.

Ten behoeve van de openbare orde kan het noodzakelijk zijn om te voorkomen dat personen niet naar een gemeente komen nadat zich een ramp heeft voorgedaan (ramptoerisme). Deze verordening heeft alleen betrekking op diegenen die niet woonachtig zijn in de betreffende gemeente. Deze verordening voorkomt dus **niet** dat inwoners van de betreffende gemeente het rampgebied bezoeken. Verwezen zij naar de Verordening verbod ophouden rampgebied die ook betrekking heeft op inwoners van de gemeente zelf. Aangezien de ramp en de gevolgen ervan geruime tijd kunnen duren, is een ontheffingenstelsel opgenomen.

Kennis- neming

Op grond van artikel 176 lid 2 Gemeentewet dient de burgemeester de voorschriften zo spoedig mogelijk ter kennisneming van de raad, van de commissaris van de Koning en van de officier van justitie, parket Noord-Nederland. Ofschoon niet wettelijk voorgeschreven, lijkt het aangewezen om ook de Veiligheidsregio op de hoogte te stellen. Onder omstandigheden kan ook worden gedacht aan de aangrenzende Veiligheidsregio's.

Afschrift aan:

- Commissaris van de Koning
  - Gemeenteraad (ter bekrachtiging in de eerstvolgende raad)
  - Raadsleden
  - Officier van Justitie
  - Politie
  - Veiligheidsregio
-

Bekrachtiging eerst volgende raads- vergadering

LET OP:

De noodverordening dient te worden bekrachtigd in de eerst volgende raadsvergadering, die blijkens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht. Zie voor de toelichting hierop het artikel van B.J.P.G. Roozendaal, "En toen waren er nog ..." (En dan zijn er nog), Gst. 7365.12. p. 13 Bij gebreken van de bekrachtiging zullen de voorschriften vervallen (artikel 176 lid 3 Gemeentewet). Bekrachtiging kan achterwege blijven indien deze noodverordening al is uitgewerkt of is ingetrokken op het moment dat de eerstvolgende raadsvergadering zitting heeft.

Noodverordening ramptoerisme

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>

Overwegende

- Dat te verwachten is, dat naar aanleiding van de ramp die de <straat, straatnamen of aanduiding gebied en wijde omgeving heeft getroffen>, velen naar de gemeente zullen komen om het rampgebied te bekijken;
- Dat dit ramptoerisme, naar gevreesd moet worden, zal leiden tot een ernstige verstoring van de hulpverlening en ernstig gevaar voor de openbare orde zal veroorzaken en dat met het oog daarop maatregelen getroffen dienen te worden.

Gelet op

Artikel 176 van de Gemeentewet.

BESLUIT

Vast te stellen de volgende verordening:

Artikel 1

Het is eenieder, niet woonachtig in de gemeente <naam gemeente>, die niet aannemelijk kan maken zich op het grondgebied van de gemeente <naam gemeente> te bevinden voor een ander doel dan een bezoek aan het rampgebied, verboden zich in de gemeente <naam gemeente> op te houden. Onder rampgebied wordt verstaan het gebied zoals aangegeven op bijgevoegde kaart. Dit verbod geldt tot het tijdstip waarop door of vanwege de burgemeester bekend is gemaakt dat de verordening wordt ingetrokken..

Toelichting: een duidelijke kaart is van belang om bij de toepassing te voorkomen dat er onduidelijkheden ontstaan. De duur van het verbod hoeft niet te worden opgenomen omdat de verordening geldt totdat deze wordt ingetrokken. Het verbod zal ook niet worden ingetrokken, omdat het in de verordening zelf staat.

Artikel 2

De burgemeester is bevoegd tot het verlenen van ontheffing van het verbod in artikel 1.

Het verbod als bedoeld in artikel 1 geldt voor diegenen aan wie door de burgemeester een ontheffing is verleend.

De burgemeester kan aan deze ontheffing nadere voorwaarden verbinden. Bij overtreding van deze voorwaarden kan de burgemeester de ontheffing intrekken.

De burgemeester is bevoegd tot het nemen van beslissingen op verzoeken om ontheffingen als bedoeld in het eerste lid op te dragen aan een door hem aan te wijzen ambtenaar van de gemeente.

Artikel 3

Alle aanwijzingen, gegeven door de gemeente, politie en brandweer, dan wel enig ander bevoegd gezag, in het belang van de openbare orde en/of veiligheid van personen, vee, andere levende have en goederen, dienen stipt te worden nagekomen.

Artikel 4

Deze verordening treedt in werking onmiddellijk na haar vaststelling en bekendmaking.

Artikel 5

Overtreding van een of meer bepalingen van deze verordening is strafbaar op grond van artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht.

<naam gemeente>, <datum>

<plaats>, <datum>, <tijd>

De burgemeester van de gemeente <naam gemeente>.

